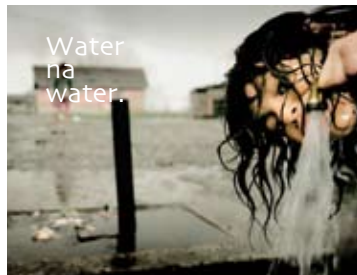

Jaarverslag 2008

Water is ons belang

Jaarverslag 2008

Water is ons belang

Profiel

Vewin is de Vereniging van waterbedrijven in Nederland. Haar belangrijkste taak is het behartigen van de (gezamenlijke) belangen van de leden in 'Den Haag' en 'Brussel'. Vewin is met 21 fte en een budget van circa 7 miljoen euro een brancheorganisatie van gemiddelde grootte. Het Vewin-bureau is gevestigd in Rijswijk (Z-H) met een eigen Bureau in Brussel, in samenwerking met de Unie van Waterschappen.

Oorsprong

Vewin is op 18 november 1952 opgericht. In dat jaar telde ons land 198 waterleidingbedrijven, waarvan er 177 lid waren van de vereniging. Anno 2009 kent Nederland nog tien waterbedrijven, alle aangesloten bij Vewin. Naast deze leden heeft Vewin ook nog leden op de Antillen.

Vewin-leden leveren goedkoop, schoon en veilig drinkwater: een eerste levensbehoefte die in ons land voor iedereen al decennialang een vanzelfsprekendheid is. Jaarlijks produceren de leden 1,2 miljard m³ drinkwater. In 1952 was dat 378 miljoen m³.

Vereniging en bureau

Vewin is een vereniging. De leden bepalen in de Algemene Ledenvergadering (ALV) de koers. Het Vewin-bureau staat onder leiding van een directeur die door het Bestuur is benoemd.

Ambitieuus en strategisch

De waterbedrijven produceren drinkwater van onberispelijke en smaakvolle kwaliteit. Zowel de bedrijven als het drinkwater genieten groot vertrouwen van de consument.

De bedrijfstak wil deze positie behouden en waar nodig versterken. De strategie van Vewin is gericht op het realiseren van:

- effectieve en efficiënte belangenbehartiging, waarmee Vewin de belangen van de sector dient in Den Haag en Brussel;
- optimale informatievoorziening voor de leden door relevante documenten en bronnen gemakkelijk beschikbaar te maken, onder andere op basis van een systeem van monitoring van belangrijke issues en stakeholders.

Innovatief

Vewin onderzoekt regelmatig hoe zij tegemoet kan komen aan veranderende behoeften van haar leden, de stakeholders, de consumenten en de maatschappij. Voor de drinkwatersector, die in de rest van de wereld tot een van de voorbeelden geldt, is innovatie in lobby, communicatie en techniek van groot belang.

Samenwerking KWR Watercycle Research Institute en RIWA

KWR Watercycle Research Institute is hét kenniscentrum voor water. Samen met en voor de drinkwatersector ontwikkelen zij kennis ter continue

verbetering van de drinkwaterkwaliteit, nu en in de toekomst. Vewin en KWR werken wederzijds samen in de stuurgroepen van Vewin en de Programma Begeleidingscommissies van KWR.

RIWA, de Vereniging van Rivierwaterbedrijven, behartigt de algemene belangen van de rivierwaterbedrijven. De RIWA-koepel omvat drie secties voor Rijn, Maas en Schelde, die de drinkwaterbelangen voor dat specifieke stroomgebied behartigen. Vewin werkt nauw met RIWA samen, onder andere in het kader van het Rijksbeleid voor de stroomgebieden.

Relatie met maatschappelijke organisaties

De belangen van de waterbedrijven laten zich in vele opzichten combineren met de belangen van andere (maatschappelijke) organisaties. Vewin zoekt dan ook samenwerking met zulke stakeholders, zoals consumentenorganisaties, de telecomsector, vertegenwoordigers van de chemische-, bestrijdingsmiddelen- en geneesmiddelenindustrie, natuur- en milieuorganisaties en andere brancheorganisaties om zo gezamenlijke belangen te onderkennen en uit te dragen.

Een corporate campagne

[Water staat hoog op de politieke agenda in Nederland](#), omdat het een grote bijdrage kan leveren aan onze kenniseconomie en concurrentiekracht. Daarnaast is water voor iedereen op aarde van levensbelang. In 2008 zetten we ons als brancheorganisatie nog wat prominenter op de kaart met een corporate campagne in diverse magazines en dagbladen. Een campagne die bedoeld is voor de politiek, journalisten en opinieleiders en die de taken, belangen en zorgen van Vewin aan het licht brengt. In de advertenties worden actuele en relevante onderwerpen aangesneden, zoals het effect op de kwaliteit en kwantiteit van ons drinkwater door de klimaatverandering, maar ook bijvoorbeeld innovaties, zoals de zuivering van water door UV-licht. In de advertenties staan kinderen centraal. Juist omdat ze net zo puur en zuiver zijn als water. En ze net als water de toekomst hebben.

Inhoud

Voorwoord	8
Mr. J.A.M. Hendriks, voorzitter van Bestuur	
Directieverslag	13
Theo Schmitz, directeur Vewin	
Verslag van activiteiten	19
Organisatie Vewin	31
Interviews	34
Cees Veerman	34
David Luteijn	41
Jaarrekening	47
Beeld 2008	48
Waarderingsgrondslagen	49
Balans	50
Staat van Baten en Lasten	52
Toelichting op de Balans	54
Toelichting op de Staat van Baten en Lasten	59
Overige gegevens	64
Accountantsverklaring	66

Voorwoord

Mr. J. A. M. Hendriks
Voorzitter van Bestuur

Het begint bij de bron

Het jaar 2008 was het Jaar van de Sanitatie. In 2008 werd aanzienlijke vooruitgang geboekt op het gebied van de mondiale drinkwatervoorziening. De verschillen tussen de hoog ontwikkelde Westerse landen en de Derde Wereld nemen eerder toe dan af.

Duidelijk is dat de millennium-doelstellingen per 2015 niet gehaald worden, zeker niet wat betreft het sanitatiedeel. Extra inspanningen zijn nodig om dichterbij de doelen te komen. Met name Sub-Sahara Afrika ligt ver achter. Zonder voldoende water dreigt voor dit gebied een omvangrijke voedselcrisis, die met name de allerarmsten zal treffen.

Kaderrichtlijn Water

Toegang tot schone bronnen is essentieel voor de Nederlandse drinkwatervoorziening. Om die reden liggen er voor drinkwaterbedrijven grote belangen in het ruimtelijk gebruik van ons land en het milieu- en natuurbeleid. De implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) toont dat onze waterkwaliteitsdoelen slechts gedeeltelijk worden gehaald: de ambities om maatregelen te treffen moeten omhoog. Vewin zal zich ook na 2008 onverminderd inspannen om de bescherming van de grondstoffen voor drinkwater hoger op de nationale en Europese politieke agenda's te krijgen. Voor een deltagebied als Nederland is het KRW-dossier van eminent belang. De inspraak voor het Nationaal Waterplan en de regionale Stroomgebiedbeheerplannen biedt goede mogelijkheden om onze visies helder voor het voetlicht te brengen.

De EU-Kaderrichtlijn richt zich steeds meer op maatregelen en instrumenten. In 2009 zullen de Stroomgebiedbeheerplannen door Nederland aan Brussel gerapporteerd worden. Daarbij zal ook de verdeling van kosten aan de orde zijn. Afwenteling van kosten moet worden voorkomen. Innovatieve oplossingen kunnen de problemen van vervuilende emissies op rivieren en meren voorkomen. Het principe dient gehandhaafd te worden dat de vervuiler zelf de kosten van de vervuiling moet

dragen. Dat zijn de beste impulsen om afwenteling tegen te gaan. Samen met RIVA draagt Vewin deze opvatting ook in Brussel uit.

Kwaliteit

Het borgen van hoogwaardige drinkwaterkwaliteit is de kerntaak van de drinkwaterbedrijven. De nieuwe WHO-richtlijnen voor drinkwaterkwaliteit, de revisie van de Europese Drinkwaterrichtlijn en het nieuwe Drinkwaterbesluit zullen het beleid voor drinkwaterkwaliteit in het komende decennium bepalen.

De ambities om maatregelen te treffen moeten omhoog

Risicoreductie van bron tot kraan via *Water Safety Plans* heeft volop de aandacht van Vewin. Risk assesment, innovatieve kwaliteitsmonitoring en een effectieve verantwoordelijkheidstoedeling gaan daarbij hand in hand. De hedendaagse maatschappij verwacht daadwerkelijke transparantie over wat er wél en niet in drinkwater zit.

Drinkwaterwet

Een ander belangrijk dossier is de nieuwe Drinkwaterwet die in de Tweede Kamer aan de orde is. De decentrale invloed en toetsing van gemeenten en provincies blijft

onveranderd het ankerpunt voor deze nieuwe wetgeving. De in de nieuwe wet verplichte benchmark blijkt steeds meer zijn vruchten af te werpen op het gebied van efficiencyverbetering. Zo wijzigen de tarieven voor drinkwater voor 2009 gemiddeld niet. Een prestatie die weinig andere sectoren kunnen melden. Inmiddels is de Tweede kamer in afwachting van het nieuwe Drinkwaterbesluit (AMvB) met onder andere het protocol voor de verplichte benchmark, de leveringsvoorwaarden voor drinkwater en de uitwerking van het WACC-tarieven-model. Naar verwachting zullen de nieuwe wet en het drinkwaterbesluit eind 2009 van kracht zijn. De inspanning van Vewin is continu gericht op voortgang in dit wetgevingsdossier.

Waterketen

In 2008 vond verdere uitwerking plaats van het Bestuursakkoord Waterketen dat de koepelorganisaties VNG, IPO, UvW en Vewin in 2007 sloten met de betreffende ministeries. Dit Bestuursakkoord is het uitgangspunt voor gezamenlijke activiteiten ter verbetering van efficiency en transparantie in de waterketen. Vewin onderschrijft als belangrijke elementen:

- de doelmatigheidsverbetering uit de Toekomstagenda Milieu van één à twee procent per jaar in de komende tien jaar, d.w.z. inclusief periodieke monitoring en verslaglegging;

- intensivering van benchmark-activiteiten voor alle delen van de waterketen;
- de bottom up approach van samenwerking.

Vewin heeft op het vlak van de monitoring het voortouw genomen voor een website (www.samenwerkenaanwater.nl), die alle landelijke en regionale/lokale initiatieven helder in beeld brengt.

Antillen Platform

Sinds 2008 hebben de drinkwaterbedrijven op de Antillen (Aruba, Bonaire, Curaçao, Sint Maarten, Sint Eustatius en Saba) een verbinding met de tien Nederlandse drinkwaterbedrijven via het Antillen Platform. Ook Suriname en de TU Delft zijn platformlid. Het platform is een belangrijk wederzijds communicatiekanaal voor betrokken bedrijven en de politieke circuits in De West en Den Haag/Brussel. Afwisselend worden vergaderingen aan de ene of andere zijde van de oceaan gehouden, waarbij in Den Haag onder andere Tweede en Eerste Kamerleden worden bezocht.

Tsunamihulp

Een ander, goed voorbeeld van de internationale inzet van Nederlandse watersector is het werk van de Stichting H2O-partners Sumatra. Na de Tsunami in 2004 richtten drinkwaterbedrijven, waterschappen en provincies gezamenlijk de Stichting H2O-partners Sumatra op. Met steun

van de minister van Ontwikkelings-samenwerking werd begonnen aan noodhulp voor de zwaar getroffen Indonesische regio. De noodhulp werd gevolgd door wederopbouw van de huizen en dorpen op Aceh. In april 2009 loopt het project ten einde. Om de uitgevoerde projecten een duurzame verankering te geven, willen drie Nederlandse drinkwaterbedrijven, WMD, PWN en Duinwaterbedrijf Zuid-Holland, de verdere ontwikkelingen op Sumatra gedurende vijftien jaar verder steunen. De samenwerking met de Indonesische drinkwaterbedrijven krijgt support van de Nederlandse Ambassade in Jakarta, en wel met een extra bijdrage van 1,2 miljoen euro. Ook de provincie Utrecht heeft een extra bijdrage van 415.000 euro toegezegd. De Utrechtse middelen gaan besteed worden aan een nieuw kantoor met laboratorium en reparatiewerkplaats voor watermeters in de plaats Banda. In 2008 werd daartoe een nieuwe steen gelegd voor een duurzame toekomst van de watervoorziening in Aceh.

IWA

Sinds 2006 is de International Water Association met zijn directie in Den Haag gevestigd. Door Vewin en haar leden wordt dankbaar gebruik gemaakt van deze aanwezigheid, onder andere via participatie in de vele specialisten- en leading edge groepen. Het tweemaaljaarlijkse congres in Wenen was één van de hoogtepunten van de internationale water scene in 2008.

Financiële transparantie

Vewin staat er financieel goed voor. Het verslagjaar werd conform de begroting uitgevoerd. De beschikbare reserves zijn solide belegd, zodat Vewin geen schade opliep van de perikelen op de internationale beurzen en kapitaalmarkten. Uit de reserves werden extra uitgaven bekostigd voor technologisch toponderzoek en de nieuwe campagne Kraanwater.nu. De uitvoering van de begroting vond transparant plaats onder toezicht van het Vewin-bestuur op zowel de Haagse als Brusselse activiteiten.

Bestuurlijk

Het Vewin-bestuur en de Algemene Ledenvergadering zijn in 2008 periodiek samengekomen. Niet alleen de interne Vewin-ontwikkelingen en lobbyactiviteiten kwamen daarbij aan de orde, maar ook de positie van Vewin tegen de achtergrond van de heftige maatschappelijke veranderingen (crisis) alsmede de relatie met aan de sector gelieerde organisaties.

Jaarverslag

Dit jaarverslag is opgesteld volgens de eisen van goede corporate governance, zoals ook beschreven in de betreffende richtlijn voor Organisaties zonder winststreven. In dit Jaarverslag treft u de accorderende accountantsverklaring aan.

Water geeft.
Water neemt.

De Nederlandse drinkwaterbedrijven vormen na Staatsbosbeheer en Natuurmomenten de derde grootste natuurbeheerder van Nederland. In totaal beheren zij 20.000 hectare terrein, wat gelijkstaat aan zo'n 40.000 voetbalvelden. De tien betrokken drinkwaterbedrijven zijn zich er dan ook terdege van bewust dat zij hiermee een grote verantwoordelijkheid dragen. Die alleen maar groter wordt, nu de helft van deze gebieden is aangewezen als Natura 2000-gebied. De drinkwaterbedrijven doen daarom al het mogelijke om waterwinning en behoud van natuurwaarden zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Duinwaterbedrijf Zuid-Holland bijvoorbeeld, gaat na een periode van drinkwaterwinning gebieden omvormen tot natuurlijke kwelplassen, zoals de Ezelenwei. Geleidelijk aan zullen de oorspronkelijke flora en fauna hier dan ook weer terugkeren. Op deze en andere manieren geven we de natuur iets terug voor wat we haar ontnomen hebben. En kunnen we allemaal blijven genieten van een mooi stukje natuurschoon.

Het duurzame wonder uit de kraan

Het Jaar 2008 was het Jaar van de Water Wetgeving in Nederland. Met de nieuwe Waterwet worden negen oude wetten in elkaar geschoven. De nieuwe Drinkwaterwet is inmiddels in de Eerste Kamer aangekomen.

Een nieuw wettelijk regime dient zich hiermee aan, waarbij ook Maatregelen van Bestuur (Drinkwaterbesluit en het Besluit Kwaliteitseisen Monitoring Water) een belangrijke rol spelen. Tezamen met het Nationale Water Plan is daarmee de basis gelegd voor een veilige toekomst van ons land tot het einde van XXIe eeuw. Een nieuwe basis voor smaakvol drinkwater van onberispelijke kwaliteit.

Climate change en Waterplan

Door de Climate change worden risico's groter voor de drinkwaterkwaliteit. Er dreigen méér en langere normoverschrijdingen bij de inname van oppervlaktewater waaruit drinkwater moet worden bereid. De daaruit voortvloeiende noodzaak van grotere bassins voor zoetwater wordt ook in het Nationale Waterplan onderkend: IJsselmeer, Biesbosch, Panheel en duinen zijn van grote waarde voor de Nederlandse drinkwatervoorziening. Vewin bewaakt het belang ervan.

.....

Kennis en innovaties

Drinkwaterbedrijven staan onder druk voor grote investeringen: naast extra reservecapaciteit zijn ook extra zuiveringen met hogere kosten noodzakelijk vanwege nieuwe vervuilende emissies (nanotechnologie en stijgend geneesmiddelengebruik). Vewin zet zich in voor een preventief beschermingsbeleid.

Ook van overheidszijde is veel aandacht voor innovaties, resp. de voor- en nadelen ervan. Een groot aantal notities heeft in dat kader in 2008 het daglicht gezien, onder andere het nationale *Innovatieprogramma Watertechnologie* en het *Maatschappelijk Innovatieprogramma Water*. Vewin zet zich ervoor in om de drinkwaterbelangen daarbij goed voor het voetlicht te krijgen, alsook om middelen voor drinkwaterinnovaties beschikbaar te

krijgen. Kennisvergroting is een belangrijk aandachtspunt in de Vewin-lobby, waarbij wij ondersteund worden door het KWR Watercycle Research Institute. Het gaat daarbij om Den Haag én Brussel. Zo heeft de EU in het 7e Kaderprogramma Technologie nieuwe calls for proposals uitgevaardigd. Een betere positionering van de drinkwaterbelangen in de besluitvorming over de Europese onderzoeksagenda (EU Commissie, WSSTP) is voor Vewin van belang. Oprichting van een JTI en/of EIT Water kan de positie van de sector aanzienlijk versterken.

.....

Bodem en infrastructuur

De ondergrondse infrastructuur (leidingnetwerk) is de ruggengraat van de drinkwatersector. De totale lengte van het netwerk is meer dan 115.000 km en de vervangingswaarde bedraagt vele miljarden euro's. Drinkwaterbedrijven hebben in de ondergrond geen alleenrecht. De overheid, met name gemeentes, gaan steeds meer regulerend en coördinerend optreden (grondroerdersregeling, kadastrale registratie, verleggingvergoedingen). Vewin werkt aan het minimaliseren van belastingen en het behoud van redelijke en billijke vergoedingen.

.....

Safety en security

Bij dit alles is ook groeiende aandacht voor risk assessment, safety & security en (externe) veiligheid. De risico's uit

de Nationale Risicobeoordeling (NRB) worden rijksbreed in de Strategie Nationale Veiligheid opgepakt, waarbij de scenario's Overstromingen, Pandemie, Landelijke elektriciteitsblack-out en Hitte-droogte centraal staan.

Op voorzet van de minister van BZK hebben het Strategisch Overleg Vitale Infrastructuur (SOVI) en de Stuurgroep Nationale Veiligheid initiatieven genomen om een Publiek-Private Samenwerking 'Continuïteit bij crisis' te starten. Vitale sectoren en overheid zijn in dialoog over wat zij ten tijde van een crisis van elkaar kunnen verwachten. Dit alles past bij de verantwoordelijkheid van de vitale sectoren voor continuïteit bij crisis. Naast de geïnitieerde PPS, gaat binnen het SOVI veel aandacht uit naar kwetsbaarheden van vitale sectoren bij een grootschalige (moedwillige) ICT-verstoring. Ook dit is een zeer relevant thema voor de drinkwatersector. Daarnaast wordt binnen VROM de 'Eenheid Planning en Advies – drinkwater' (EPA-d) belegd en geïmplementeerd en wordt binnen deze eenheid samen met de drinkwaterbedrijven geoefend en getraind.

.....

Belastingen

In 2008 heeft Vewin zich ingezet om de voorgenomen afschaffing van de precarioheffing op nutsleidingen opnieuw zeker te stellen. Uiteindelijk heeft het kabinet aangegeven dat het verbod op deze heffing per 1 januari 2010 zijn wettelijke beslag zal krijgen.

Overige pogingen om de belastingdruk op drinkwater (heffingen op grond- en leidingwater) te verlagen gaan onverminderd verder.

Internationaal

In antwoord op Kamervragen hebben de ministers van VROM en Ontwikkelingssamenwerking het mogelijk gemaakt dat drinkwaterbedrijven tot maximaal één procent van hun omzet activiteiten mogen verrichten in het kader van de Millennium Development Goals. Het is aan de RvC en aandeelhouders of/hoe deze middelen worden gerealiseerd. Het gaat hier primair om ondersteunende activiteiten en kennisoverdracht. In nader overleg met de minister van Ontwikkelingssamenwerking zullen verdere mogelijkheden van Nederlandse inzet worden verkend, met name waar het gaat om een systematische inzet van bilaterale en multilaterale faciliteiten (onder andere Wereldbank, ADB, IADB, EU, EIB).

Brussel en Den Haag

In 2008 was er sprake van intensieve lobbywerkzaamheden in Den Haag en Brussel. In Den Haag kwam het Kabinet Balkenende IV echt op stoom, terwijl de Commissie in Brussel vaart maakte met het afronden van dossiers in het licht van de komende Parlementsverkiezingen in juni 2009. Zowel het Vewin-bureau in Rijswijk als het bureau in Brussel hebben maximale inzet geleverd om alle dossiers tot een goed einde te

brenge. Overigens doet Bureau Brussel dat vanuit een nieuw kantoor, recht tegenover het Parlementsgebouw.

Brussel

Belangrijke zaken waren het afronden van het dispuut tussen het EU-parlement en de EU-Commissie inzake het dossier Prioritaire Stoffen. In de follow up van het bereikte compromis zal veel waakzaamheid nodig zijn om op tijd de lijsten met gevaarlijke stoffen aangevuld te

Door de Climate change worden risico's groter voor de drinkwaterkwaliteit

krijgen. Ook de mengzoneproblematiek krijgt in de toekomst nog een staartje als Brussel begint met uitwerking van nationale guidances. Voorts is Brussel geïnteresseerd in de Nederlandse aanpak op het gebied van de Millennium Development Goals.

Belangrijke Brusselse dossiers zijn:

- de revisie van de Drinkwater-richtlijn;
- de Diensten van Algemeen (Economisch) Belang;
- Concessieverlening en Publiek Private samenwerking;
- het vraagstuk van droogtes in Zuid-Europese landen;

- de coördinatie van de Kader-richtlijn Water, d.w.z. ook in samenhang met het gemeenschappelijk landbouwbeleid (CAP met eventuele compliance strategies).

Den Haag

Belangrijke onderhanden dossiers in 2008 in Den Haag waren:

- de implementatie van de Kader-richtlijn Water (KRW);
- het Nationaal Waterplan met de stroomgebiedbeheersplannen;
- de Drinkwaterwet en het Drinkwaterbesluit;
- het Besluit Kwaliteitseisen Monitoring Water (BKMW);
- het dossier Warm Tapwater en Erkenningsregelingen;
- de Wet informatie-uitwisseling ondergronds netten (WIUON);
- Emergencing substances (endocrine stoffen).

In het Verslag van activiteiten wordt uitgebreid verslag over deze zaken gedaan.

Coalities

Vewin opereert in haar lobbywerkzaamheden veelal in combinaties van partijen, die samen méér draagvlak en gewicht met zich meebrengen. Belangenbehartiging is dan gekoppeld aan het uitwisselen van informatie en ervaringen. Belangrijke partners zijn KWR, de Unie van Waterschappen, Kiwa, SEI & Sterkin, IPO, VNG, NWP en telecom-/kabelbedrijven.

Vereniging

Communicatie

Op het gebied van Communicatie heeft Vewin zich in de afgelopen jaren sterk ontwikkeld. Op basis van de heldere verenigingsmissie wordt gewerkt aan een steeds betere en eigentijdse profilering van Vewin en de drinkwatersector. Er wordt geïnvesteerd in mensen en middelen, als ook in goede samenwerking tussen de individuele drinkwaterbedrijven en de Vewin-koepel.

De 'Week van het Water' is omgezet in de meerjarige feitencampagne Kraanwater.nu. Hierdoor is er permanente aandacht voor drinkwaterbedrijven en het product kraanwater. In de politieke kringen van Brussel en Den Haag, als ook in de drinkwatersector zelf leidt dat tot een nadrukkelijk aanwezige en herkenbare positie van Vewin.

Het gaat om ondersteuning vanuit communicatie van de lobbyactiviteiten in Den Haag en Brussel en een goede informatievoorziening voor de lidbedrijven en hun medewerkers. Kennis en proactiviteit spelen daarbij een essentiële rol. Belangrijk daarbij

zijn de Vewin-website/-ledennet, het lobbymagazine Waterspiegel en de Waterspiegel Updates in het blad H2O, die tezamen een proactief persbeleid en corporate uiting leveren in de herkenbare Vewin-huisstijl.

Stuurgroepen en seminars

Als moderne branchevereniging heeft Vewin in de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de onderlinge interactie met de bedrijven ten behoeve van de nationale en regionale belangenbehartiging. Een belangrijk instrument daarvoor zijn de Vewin-stuurgroepen onder voorzitterschap van directeuren van de bedrijven. Daarnaast worden er ook openbare seminars georganiseerd, waarbij externe experts (bijvoorbeeld auteurs van departementale beleidsnotities) inleidingen houden op hun beleidsterrein. Voorbeelden van dergelijke seminars in 2008 zijn onder andere: Natura 2000, AMvB-doelstellingen, ex-ante evaluatie KRW, benchmarks, grondwatervisie, gebruik van de ondergrond en ontwikkeling van het watergebruik. De groeiende belangstelling voor seminars

weerspiegelt het succes ervan. Een bijzondere bijeenkomst was de deep dive sessie (medio 2008), waar Vewin en de Unie van Waterschappen werkten aan een middellang termijnbeeld voor de watersector.

Bureau

Tussen de OR en de directie is meerdere malen gesproken over de Vewin-operatie; de mogelijkheden ter verbetering en training van vaardigheden, resp. persoonlijke opleidingsplannen. Elk van de medewerkers heeft daarbij de mogelijkheid van een op maat gesneden pakket van ontwikkelingsmogelijkheden.

Inmiddels is het ziekteverzuim gedaald tot een historisch punt van 1,32%.

Dank

Vewin is een moderne netwerkorganisatie, die haar kracht vindt in de inzet en kwaliteit van haar medewerkers. Ik dank de medewerkers voor hun onaflatende inzet en enthousiasme bij de realisatie van de doelen voor 2008.

Nieuw
licht op
water.

Het Nederlandse drinkwater en drinkwatersysteem worden beschouwd als beste ter wereld. We vervullen daarmee een voorbeeldfunctie voor het buitenland en ook in eigen land zijn de meningen over ons drinkwater uitermate positief. Zo kent de Nederlandse consument de kwaliteit van het drinkwater gemiddeld een 8 toe en wordt de smaak door 94% als goed beoordeeld. Niet in de laatste plaats omdat de Nederlandse waterbedrijven sinds 2005 geen chloor meer gebruiken voor het desinfecteren van kraanwater, maar moderne methoden zoals bijvoorbeeld uv-licht. Dagelijks zorgen de gezamenlijke Nederlandse waterbedrijven voor ruim 3 miljard liter betrouwbaar en veilig drinkwater. Water is gezond omdat het mineralen bevat, maar ook voor het transport van voedingsstoffen zorgt en afvalstoffen afvoert. Aangeraden wordt om zo'n 1,5 liter water per dag te drinken. Maar met ons lekkere drinkwater is dat bepaald geen zware opgave.

Verslag van activiteiten

Vewin kende in 2008 zes stuurgroepen. Binnen deze stuurgroepen werken het Vewin-bureau en vertegenwoordigers van de lidbedrijven samen aan beleidsstandpunten die uiteindelijk in het Vewin-Bestuur worden vastgesteld. Het gaat daarbij om nationale, Europese én internationale componenten van belangenbehartiging. De Europese belangenbehartiging wordt in samenwerking met de Vewin-stuurgroepen en het bureau te Rijswijk vanuit Bureau Brussel gerealiseerd.

1 Watersysteem & Ruimtelijk Beleid

Kaderrichtlijn Water

De invulling van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) door de Nederlandse waterbeheerders begint zich af te tekenen. De KRW-implementatie is primair gericht op het natuurlijke karakter van het water en pakt vooral stoffen aan die voor het drinkwater niet relevant zijn. Stoffen waar de drinkwaterbedrijven problemen mee hebben, zoals chemische stoffen en geneesmiddelen, komen niet of nauwelijks voor in de normering van de KRW. De drinkwatersector kent daardoor geen vermindering van de zuiveringsinspanning, terwijl de KRW wel stelt dat lidstaten daarnaar moeten streven. De overheid bood met een ex ante evaluatie zicht op de invulling van de KRW-maatregelen en de financiële gevolgen. Vewin heeft er in dat kader

op gewezen dat voor de drinkwatersector extra kosten dreigen vanwege de benodigde extra zuiveringen.

Waterplannen

Het jaar 2008 was het jaar van de waterplannen. Zo zagen het *Nationaal Waterplan*, de vier *Stroomgebiedbeheerplannen* en het *Beheer- & en Ontwikkelplan Rijkswateren* voor het eerst het licht. Vewin heeft als belanghebbende partij intensief meegedacht en veelvuldig standpunten ingebracht. Hiermee bewerkstelligde zij dat waterbeheerders drinkwater expliciet in de waterplannen hebben opgenomen. Eerder ontbraken deze of werden ze in het midden gehouden. Door deze proactieve opstelling staat drinkwater nu duidelijk 'op de kaart'.

BKMW

Het *Besluit Kwaliteitseisen Monitoring Water (BKMW)* bevat nieuwe regelgeving inzake kwaliteitseisen van oppervlaktewater voor waterbeheerders. Vewin is van mening dat uitvoering van het BKMW met de huidige stoffennormen niet zal leiden tot structurele verlaging van de zuiveringskosten, omdat relevante chemische stoffen ontbreken dan wel te lagen normen kennen. Voor geneesmiddelen zijn helemaal geen normen opgenomen. Vewin heeft erop aangedrongen dat de lijst met ongewenste stoffen (inclusief de toelaatbare grenswaarden) wordt toegevoegd.

Natura 2000

Grondwater is onmisbaar voor drinkwaterproductie in Nederland. Door natuurbeschermingsmaatregelen, onder andere in het kader van het Europese programma *Natura 2000*, wordt grondwateronttrekking in toenemende mate aan banden gelegd. De Natuurbeschermingswet bevatte aanvankelijk beperkingen voor grondwateronttrekkingen in natuurgebieden. Zo hanteerde de minister als grondslag voor toekomstige onttrekking de feitelijke onttrekkingshoeveelheid per 1 oktober 2005, óók als een drinkwaterbedrijf toestemming had voor een groter volume. Bedrijven die op die datum minder water onttrokken dan was vergund, zouden daarmee het surplus kwijt geweest zijn. Vewin heeft door intensief lobbyen een wetswijziging weten te bereiken waarin de *vergunde* wateronttrekking als criterium mag gelden; vergunde en actuele onttrekking mogen nu beide beoordeeld worden in de beheerplannen Natura 2000.

Schone bronnen

In het project *Schone bronnen, nu en in de toekomst* werken de drinkwaterbedrijven, de gewasbeschermingsmiddelenindustrie, de waterschappen, de land- en tuinbouwsector en de ministeries van LNV en VROM samen. Het project vloeit voort uit het Convenant Duurzame Gewasbescherming en draagt bij aan het reduceren van drinkwaterknelpunten en het

verbeteren van de kwaliteit van het oppervlaktewater. Schone bronnen speelt daarmee ook een belangrijke rol bij de realisatie van de KRW-doelen. In 2008 en 2009 staan voor het eerst 'emissieroutes' centraal bij de vijf aandachtsgebieden van het derde programma Schone bronnen: (I) gewasbeschermingsmiddelen in de glastuinbouw, (II) insecticiden in de fruitteelt/boomkwekerij, (III) herbiciden in de akkerbouw, (IV) gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door loonwerkers in de maïsteelt, (V) herbiciden in grasland en de teelt van graszaad en granen.

Waterwet

De Tweede en Eerste Kamer hebben het wetsvoorstel Waterwet aangenomen, waardoor negen bestaande wetten, waaronder de *Grondwaterwet*, de *Wet op de Waterhuishouding* en de *Wet verontreiniging oppervlaktewater* zijn vervangen door één Waterwet. Met de Waterwet hebben het Rijk, waterschappen, provincies en gemeenten sterkere middelen in handen om vervuiling, wateroverlast en watertekorten tegen te gaan. Belangrijk punt is het behoud van de provincie als bevoegd gezag voor de vergunningverlening voor grondwateronttrekkingen voor de openbare drinkwatervoorziening. Gedeputeerde Staten kunnen bij uitstek integrale regionale afwegingen maken, hetgeen voor Vewin van grote betekenis is.

2 Drinkwaterkwaliteit

Revisie Europese Drinkwater-richtlijn

In de aanloop naar de Revisie van de Europese Drinkwaterrichtlijn heeft de EU-Commissie voor stakeholders een aantal bijeenkomsten georganiseerd. Vewin heeft als lid van de Europese koepelorganisatie EUREAU aan deze besprekingen volop deelgenomen. Een hoofdthema voor de revisie is de verankering van de Water Safety Plans om risico's voor de drinkwaterkwaliteit te minimaliseren. In Nederland is de WSP-benadering al dagelijkse praktijk. Op verzoek van de Europese Commissie heeft Bureau Brussel van Vewin een rapport over de Nederlandse ervaringen met WSP bij de Europese Commissie ingediend.

Vewin is van mening dat het voorzorgsbeginsel voor milieuvriendelijke en voor de volksgezondheid gevaarlijke chemische stoffen onverkort gehandhaafd moet blijven. Via EUREAU is dit standpunt meerdere malen duidelijk naar voren gebracht.

Legionella

De legionellabacterie kent verschillende verschijningsvormen. Vewin steunt de beleidskeuze van het ministerie van VROM om de aandacht meer te richten op de ziekmakende soorten. VROM heeft op deze lobbyinspanningen gereageerd met de toezegging dat de overheidsvoorzorg/lichting/handhaving van de preventieregelgeving inzake legionella wordt geïntensiveerd. VROM en de

drinkwaterbedrijven hebben daarvoor gezamenlijk een *Interventiestrategie legionellabeheer* opgesteld.

Verder heeft Vewin samen met VROM, het RIVM en KWR Watercycle Research Institute het symposium 'Legionella onder Controle?' georganiseerd voor controleurs van drinkwaterbedrijven en VROM-inspecteurs.

Prioritaire stoffen

Met betrekking tot de zogenaamde lijst met prioritaire stoffen van de Europese Kaderrichtlijn Water heeft Vewin kunnen bewerkstelligen dat de stoffen glyfosaat, mecoprop en bentazon opnieuw zullen worden beoordeeld en eventueel aan de lijst zullen worden toegevoegd. Deze schadelijke en moeilijk te verwijderen stoffen worden in te hoge concentraties aangetroffen in Nederlandse drinkwaterbronnen.

In de Brusselse circuits werd voorts in nauwe samenwerking met EUREAU aandacht besteed aan de zogenoemde mengzones die geen problemen mogen opleveren voor de inname van drinkwater.

Gewasbeschermingsmiddelen

Op basis van een compromis tussen het Europees Parlement en de Raad is nieuwe Europese wetgeving tot stand gekomen voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen. Vewin

heeft met EUREAU en de Unie van Waterschappen intensief gepleit voor de mogelijkheden voor lidstaten om middelen op basis van specifieke nationale omstandigheden te kunnen weren. Dit is voor ons land van groot belang gezien de unieke bodem- en waterhuishoudkundige condities. Vewin steunt het bereikte compromis waarin expliciet deze mogelijkheid is opgenomen. Er komt ook een aanscherping van de toetsingscriteria voor actieve stoffen en een toetsing van geautoriseerde gewasbeschermingsmiddelen aan de KRW-doelstellingen. Indien die doelen in gevaar komen, kan de autorisatie meteen worden herzien.

Geneesmiddelen en nanotechnologie

Een toenemende bedreiging voor drinkwater vormen geneesmiddelen in oppervlaktewater. Onderzoek van het RIVM heeft aangetoond dat de concentraties weliswaar nu nog gering zijn maar in de toekomst aanzienlijk kunnen toenemen door verschuivingen in de bevolkingsamenstelling. Vewin participeert in de werkgroep van het Rijk om de emissies van geneesmiddelen naar het watermilieu te reduceren. Vewin vervult voorts een voortrekkersrol in het initiatief om een convenant voor humane geneesmiddelen tot stand te brengen.

Ten slotte heeft Vewin de overheid gewezen op de mogelijke gevolgen voor de drinkwaterkwaliteit van emissies van nanodeeltjes. Er is weinig bekend over de invloed van deze deeltjes op de volksgezondheid. Daarom moet er snel begonnen worden met kennisopbouw over de risico's, waarbij het voorzorgsbeginsel uitgangspunt voor beleid moet zijn. Vewin is voornemens nader onderzoek op dit gebied te verrichten.

Watertemperatuur en IJsselmeer

Vewin heeft voor een breed publiek benadrukt dat de temperatuur van oppervlaktewater met een drinkwaterfunctie vanwege de microbiologische risico's niet hoger mag zijn dan 25°C. De overheid gaat hier in principe in mee, maar wil in bijzondere omstandigheden onthefing verlenen aan warmtelozende industrieën.

In het kader van de Deltacommissie Veerman heeft Vewin gepleit voor behoud van de grote zoetwaterbekkens voor de drinkwatervoorziening. Door de bewindsvrouw van V&W is dit belang van de zoetwaterfunctie van het IJsselmeer onderkend. Het belang van zoetwaterbekkens is ook als uitgangspunt verankerd in het toekomstige nationale waterbeleid in het *Nationaal Waterplan*.

Vewin heeft deelgenomen aan een onderzoek naar de mogelijkheden om

de metingdiepte van de zogenaamde nitraatnorm te verlagen. Het onderzoek heeft aangetoond dat verlagings van deze diepte niet verdedigbaar is.

Stoffenverwijdering uit bronnen

Om waterbronnen ook in de toekomst te kunnen zuiveren, wordt een QSAR-model opgezet. Uniek voor dit type model is dat verwijdering voorspeld wordt zonder dat hiervoor tijdrovende experimenten noodzakelijk zijn. Dit geeft drinkwaterbedrijven een screening tool om op basis van beperkte informatie de verwijderbaarheid van een stof te bepalen.

3 Beveiliging & Crisismanagement

Crisiscommunicatie

Hulpverleningsdiensten als politie, brandweer en ambulance hebben een eigen, goed beveiligd, landelijk mobiel communicatienetwerk: C2000. De drinkwatersector acht toegang tot dit netwerk van groot belang. Immers, bij een ramp of crisis moeten drinkwaterbedrijven probleemloos kunnen communiceren met de meldkamers van de hulpverleningsdiensten. Bij uitval van de reguliere communicatiemiddelen moet noodcommunicatie mogelijk zijn binnen én tussen drinkwaterbedrijven. Vewin heeft bij het rijk aangedrongen op aansluiting op C2000. In 2008 volgde de landelijke implementatie met de gebruikersovereenkomst tussen de tien drinkwaterbedrijven, Vewin en het ministerie van BZK.

Regionale samenwerking

Met de komst van de 25 Veiligheidsregio's vindt een grote verandering plaats in de Nederlandse crisismanagementstructuur. Vewin heeft zich van meet af aan sterk gemaakt voor opname van de drinkwaterbedrijven als 'crisispartner' in het wetgevingstraject van de wet Veiligheidsregio's. De minister van BZK heeft de drinkwaterbedrijven en andere vitale sectoren ook deze status toegekend. Een punt van aandacht blijft dat de 25 Veiligheidsregio's en de grenzen van de verzorgingsgebieden van de tien drinkwaterbedrijven elkaar niet afdekken. Vewin heeft in een brief aan het Veiligheidsberaad een

eenduidig afsprakenkader voorgesteld voor de preparatie en respons op drinkwaterincidenten. Het gaat daarbij om negen voorstellen voor samenwerkingsafspraken die in overleg met de Veiligheidsregio's uitgewerkt worden.

Crisissituatie: ervaringen

De stuurgroep Beveiliging & Crisis-management heeft een studiereis naar het Britse drinkwaterbedrijf Severn Trent Water gemaakt. Na een overstroming bij Birmingham is daar in 2007 een crisissituatie ontstaan die ook de drinkwatervoorziening trof. De Nederlandse delegatie heeft uit de eerste hand vernomen hoe men daar in Engeland mee omging én welke lessen zijn getrokken. Dit soort praktijkvoorbeelden zijn nuttig, omdat zij ook situaties aan het licht brengen die zich in oefeningen niet laten nabootsen.

EPA-d (Eenheid Planning en Advies - drinkwater)

EPA-d is een adviesorgaan dat onder verantwoordelijkheid van het ministerie van VROM snel eenduidig advies levert bij drinkwaterincidenten. Verschillende kennis- en expertisecentra nemen deel, zoals het RIVM en KWR Watercycle Research Institute. Vewin heeft met succes bepleit dat drinkwaterbedrijven te allen tijde inhoudelijk aanspreekpunt zijn bij drinkwaterincidenten. In september heeft een pilot plaatsgevonden om

die werkwijze, de procedures en de hulpmiddelen van EPA-d te testen. In 2009 wordt EPA-d van kracht.

SOVI (Strategisch Overleg Vitale Infrastructuur)

Het SOVI onderzoekt de onderlinge afhankelijkheden van en tussen vitale sectoren. In 2008 zijn ICT-kwetsbaarheden en mogelijke gevolgen van een griep пандemie in kaart gebracht. Op basis hiervan kunnen sectoren maatregelen treffen en onderling afspraken maken. Uit het pandemieonderzoek blijkt dat de drinkwatersector voldoende zekerheden heeft ingebouwd om gedurende twee weken met 30% minder personeel de continuïteit en kwaliteit van drinkwaterlevering te garanderen.

Waterproef

Eind 2008 is de oefening *Waterproef* gehouden met deelname van de meeste drinkwaterbedrijven. De oefening betrof een gesimuleerde overstroming. Onderdelen van de oefening waren uitrol van nooddrinkwater, crisiscommunicatie en -besluitvorming. Samenwerking en afstemming met de Veiligheidsregio's stond centraal: door intensief en veelvuldig met elkaar te oefenen ontstaan nuttige en werkbare netwerken.

Europa

EPCIP

Vitale producten en diensten zijn vaak met elkaar verweven. Deze verwevenheid beperkt zich niet tot de landsgrenzen; ook op Europees niveau is sprake van onderlinge afhankelijkheden. In dit kader is een EU-richtlijn opgesteld voor de bescherming van vitale infrastructuur. Deze richtlijn richt zich vooralsnog op twee sectoren: Energie en Transport. De sector Water is voorlopig uitgesloten van de te onderzoeken sectoren en dient dat ook te blijven omdat vraaguitval géén grensoverschrijdende effecten heeft.

CEN (European Committee for Standardization)

Op het gebied van standaardisatie wordt op Europees niveau een richtlijn over crisis- en risicomanagement opgesteld. Het betreft hier een richtlijn inzake preventie, preparatie, respons en herstel. Inzet van Vewin is dat het hier niet om een norm maar om een richtlijn gaat. Mogelijke relevante dreigingen en te nemen beveiligingsmaatregelen dienen buiten de scope van de richtlijn te vallen.

4 Innovatie, Belastingen & Subsidies

Innovatie en ontwikkeling

De Nederlandse drinkwatersector beschikt over veel kennis en expertise die ook in andere landen nuttig gebruikt zouden kunnen worden. In het kader van de zogenaamde millenniumdoelstellingen bijvoorbeeld, is er veel behoefte aan dergelijke kennis. De millenniumdoelstellingen voorzien onder meer in een halvering van het aantal mensen zonder toegang tot veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen in de wereld.

De stuurgroep Innovatie, Belastingen & Subsidies heeft tijdens een werkbezoek aan Brussel verkend hoe deze kennis in Europees verband beschikbaar gesteld kan worden. Dit wederzijds informatieve werkbezoek was voor beide partijen verhelderend. Vewin heeft een beter beeld van de subsidiemogelijkheden voor innovatieve en ontwikkelingsprojecten, en de Europese Commissie en het Europees Parlement zijn opnieuw op de hoogte gesteld van wat de Nederlandse drinkwaterbedrijven kunnen betekenen in het kader van internationale samenwerking. In ditzelfde kader heeft de Nederlandse regering voorgesteld om drinkwaterbedrijven toe te staan maximaal 1% van hun omzet te mogen besteden aan projecten in het kader van de millenniumdoelstellingen.

In Europa wordt sterk ingezet op R&D en innovatie via het 7^e Kaderprogramma en is in toenemende mate ook

aandacht voor internationale samenwerking op het gebied van water- en sanitatieprojecten. Bij de allocatie van middelen uit het 7^e kaderprogramma speelt het technologieplatform WSSTP (The Water Supply and Sanitation Technology Platform) een belangrijke rol. Bureau Brussel participeert in dit platform.

Partners van Vewin zijn kennisinstellingen (KWR, Wetsus, Deltares) en universiteiten (TUD, WUR), alsmede diverse technologie-ontwikkelaars, innovatiebevorderende ministeries, EU Directoraten Generaal en subsidieverstrekkers. Voor ontwikkelingsprojecten zijn de ontwikkelingsbanken daarnaast een belangrijke partner.

Precario

In Den Haag staat de afschaffing van precario op nutsleidingen nog steeds – of beter opnieuw – op de agenda. Precariorechten geven lagere overheden de mogelijkheid om belasting te heffen over kabels en leidingen in hun bodem. Dat maakt drinkwater lokaal fors duurder dan nodig is en dat is ongewenst voor een eerste levensbehoefte. Het vorige kabinet had afschaffing toegezegd, maar deze toezegging werd weer ongedaan gemaakt door het huidige kabinet. Na een stevige lobby van Vewin en de energiebranche is het kabinet vervolgens onder druk van de Tweede Kamer op haar laatste besluit teruggekomen. De afschaffing van

precario op water- en andere nutsleidingen wordt per 1 januari 2010 wettelijk verankerd. Over de strategie en inhoud van de lobby tegen precarioheffing wordt intensief samengewerkt met de koepel van netbeheerders Enbin (voorheen EnergieNed) en in voorkomende gevallen gezamenlijk opgetrokken. Bij de lobby is daarnaast VNO-NCW actief betrokken. Daarnaast zijn er contacten met organisaties die zich bezighouden met woonlasten (VEH, COELO).

Grondwaterbelasting

In haar strijd om de grondwaterbelasting op te heffen heeft Vewin steun gekregen van industriële grondwateronttrekkers. Deze belasting is bedoeld om de onttrekker van grondwater te stimuleren zuinig met grondwater om te gaan. De bedoelde regulerende werking is echter nooit gerealiseerd, zo wordt nu ook erkend door het ministerie van Financiën, en er is bovendien sprake van ongelijke behandeling, omdat boeren ervan zijn vrijgesteld. Over nut en noodzaak van deze fiscale maatregel zijn kamer-vragen gesteld, maar de staatssecretaris van Financiën wil vooralsnog om budgettaire redenen niet van deze belasting af. In andere Europese landen wordt zeer divers omgegaan met het belasten van het gebruik van (schaarse) gemeenschapsbronnen. In het algemeen is het belasten van ongewenst gedrag een niet ongebruikelijk middel, mits aantoon-

5 Doelmatigheid, Transparantie, Waterketen & Benchmark

baar effectief en noodzakelijk. Industriële onttrekkers zijn de natuurlijke partners van Vewin in haar lobby. Ook via de kanalen van VNO-NCW wordt de boodschap uitgedragen om deze belasting af te schaffen.

Vennootschapsbelasting

Tot nu toe zijn de publieke drinkwaterbedrijven vrijgesteld van vennootschapsbelasting. De staatssecretaris van Financiën onderzoekt op verzoek van de Tweede Kamer of de vrijstellingen nog terecht zijn en of zij niet de concurrentie verstoren. Vewin dringt er in Den Haag op aan dat deze vrijstelling voor de drinkwatersector blijft. Er is immers geen sprake van concurrentie en de drinkwatervoorziening is van groot maatschappelijk belang. De staatssecretaris van Financiën heeft aangekondigd in 2009 met een notitie te komen waarin per sector gespecificeerd staat of en hoe er sprake zal zijn van vennootschapsbelasting in de toekomst. De plannen van de staatssecretaris worden in sterke mate beïnvloed door het beleid van de Europese Commissie, die in Europa een open markt wil creëren, zonder concurrentieverstorende regelgeving van de lidstaten.

In de lobby wordt samengewerkt met VNO-NCW en is contact gelegd met de Energiesector en de koepel van woningcorporaties, Aedes, die ervaring hebben met invoering van Vpb.

Drinkwaterwet en Drinkwaterbesluit

In 2008 is de Drinkwaterwet in de Tweede Kamer behandeld. Aan deze wet is een lange voorbereiding voorafgegaan. Van belang in het wetsontwerp is de decentrale structuur van de sector, zowel wat betreft bestuur als toezicht. De Drinkwaterwet is nog in behandeling bij de Eerste Kamer, die er naar verwachting in 2009 haar goedkeuring aan zal hechten.

De totstandkoming van het bijbehorende Drinkwaterbesluit, dat bij de Tweede Kamer een zogenaamde 'voorhang'-procedure kent, blijft Vewin nauwgezet volgen. Vewin ondersteunt de verplichte driejarige benchmark waarvoor zij met het ministerie van VROM een protocol heeft opgesteld. Het protocol is de neerslag van de jarenlange ervaringen van de drinkwatersector met vrijwillige benchmarks.

Benchmark

In 2008 heeft de jaarlijkse 'smalle' benchmark plaatsgevonden. De drinkwaterbedrijven vergelijken daarin hun belangrijkste prestatiegegevens.

Enige jaren terug is gestart met een internationale benchmark voor de drinkwatersector, de afvalwatersector en de gemeentelijke rioleringen. In Nederland gaat het daarbij om drie verschillende bedrijfstakken die in

andere Europese landen vaak één geheel vormen. Dienovereenkomstig omvat de internationale benchmark naast drinkwaterbedrijven ook waterschappen (afvalwater) en gemeenten (riolering).

Bestuursakkoord

In 2007 hebben de waterketenpartners een Bestuursakkoord gesloten. Naast de ministeries van VROM en V&W tekenden ook Vewin, de Unie van Waterschappen, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg dit akkoord. Doel is efficiënter te presteren door samenwerking. Vewin onderschrijft dit doel van harte en werkt in het ontwikkelingsproces via een bottom up aanpak. Naast de verplichte benchmark is er voor Vewin geen noodzaak voor centraal (doelmatigheids)toezicht. Hetzelfde geldt voor de invoering van één verplichte waterketennota (één factuur voor drinkwater, rioolrecht en afvalwater).

Consumentenzaken

De Tweede Kamer gaat uit van identieke leveringsvoorwaarden voor water en energie. Dit gaat voorbij aan de verschillen tussen drinkwater en energie en hun relatie met hun klanten. Daarom wil Vewin een aparte regeling voor drinkwater, waarin bij wanbetaling in ieder geval de sanctiemogelijkheid van afsluiting blijft bestaan.

In 2008 is er een Geschillencommissie voor (kleine) zakelijke gebruikers van drinkwater in het leven geroepen die op 1 januari 2009 formeel is opgericht. Een dergelijke onafhankelijke commissie bestond al voor particuliere gebruikers. Partijen kunnen problemen voorleggen aan de Commissie die dan een bindende uitspraak doet.

.....

Waterleidingstatistiek

Vewin heeft in 2008 de jaarlijkse Waterleidingstatistiek uitgebracht. Hierin staan de bedrijfsmatige ontwikkelingen van de drinkwatersector tot 1 januari 2008 vermeld.

Europa

In Europa zijn in 2008 mededelingen van de Europese Commissie verschenen inzake Publiek Private Samenwerking, Diensten van Algemeen Belang En Consessies. Vewin bepleit dat vanuit Europa geen nadere regelgeving op dit gebied zal komen, dat wil zeggen dat er op korte termijn ook geen Richtlijn voor Diensten van Algemeen Belang zal komen. De Commissie heeft aangegeven vooralsnog geen nader beleid op dit punt te zullen formuleren.

Vanuit Bureau Brussel worden deze dossiers in samenwerking met de Europese koepelorganisatie van publieke bedrijven CEEP nauwlettend gevolgd.

XXL
wordt
M.

Maar liefst 1 op de 7 kinderen in Nederland is te zwaar en nog steeds neemt het overgewicht schrikbarend toe. Op initiatief van het ministerie van VWS heeft een tiental organisaties zich aangesloten bij het Convenant Overgewicht en een actieplan opgesteld. Uitgangspunt is om de Nederlander ervan bewust te maken dat een goede balans in voeding en beweging het leven prettiger maakt. Een van die organisaties is Vewin, de belangenorganisatie van de drinkwaterbedrijven in Nederland. De drinkwaterbedrijven proberen water als gezonde dorst-lesser onder de aandacht van met name de jeugd te brengen. Zo zijn er inmiddels een aantal moderne watertaps inclusief tv-schermen op scholen geplaatst. En dat maakt water niet alleen de belangrijkste bouwstof van ons lichaam vol met de broodnodige mineralen, maar ook een heel cool wapen in de strijd tegen overgewicht.

6 Infrastructuur

Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten

In haar behandeling van de *Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten (WIUON)* heeft de Eerste Kamer bedongen dat huisaansluitingen worden uitgesloten van de verplichte informatie-uitwisseling. De wet heeft tot doel de graafschade aan leidingen en kabels te beperken. Vewin is hier voorstander van, maar vindt dat de verhouding tussen inspanning en resultaat in balans moet zijn. Met het exact in kaart brengen van huisaansluitingen zouden veel hogere kosten gemoeid zijn dan de verwachte winst door minder graafschade. Een wetswijziging, waarin de huisaansluitingen worden uitgezonderd, is op handen. Vewin is samen met andere netbeheerders betrokken bij de uitwerking van de wet in een Ministeriële Regeling en een Algemene Maatregel van Bestuur. In het overleg met het Kadaster is Vewin alert op de relatief hoge tarieven voor Klic-meldingen en probeert hier een meer marktconforme tariefstructuur te bewerkstelligen.

Onroerend of roerend

Ondergrondse leidingen worden volgens de huidige wetgeving als onroerend goed aangemerkt. Onroerend goed dient te worden geregistreerd bij het Kadaster. Daartoe moet een notarieel bewijs van eigendom worden overlegd. Omdat zo'n hard bewijs in traditioneel juridische zin moeilijk is te

leveren hebben de netbeheerders, waaronder Vewin, met de betrokken ministeries en de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie een oplossing gevonden: degene die zich op 1 februari 2007 gedroeg als eigenaar wordt voortaan als wettige eigenaar aangemerkt. Een wetswijziging is momenteel in de maak. Vewin en de andere netbeheerders grijpen deze wetswijziging aan om een herziene status van leidingen en kabels te bepleiten. Door deze als roerend goed aan te merken, zijn de ingewikkelde en vaak onpraktische en nadelige regels en wetten voor onroerend goed niet meer van toepassing: een pragmatische oplossing die goed aansluit bij de reeks ontheffingen die de ondergrondse kabel- en leidingbeheerders nu al genieten.

CE-markering

Ter bevordering van de concurrentie binnen Europa hanteert de Europese Commissie de zogenaamde CE-markering voor producten en materialen. Toen bleek dat de normen die werden opgesteld voor CE-markering van kunststof buizen voor waterleidingen niet in overeenstemming waren met de normen voor de Nederlandse drinkwatersector, heeft Vewin zich in Brussel sterk gemaakt voor aanpassing daarvan. Zij heeft de desbetreffende instanties kunnen overtuigen dat de kwaliteitsgaranties moeten worden aangescherpt. Vewin en in een later stadium ook EUREAU zijn

thans intensief betrokken bij de technische invulling van dat besluit.

Watermeters

De consument moet erop kunnen vertrouwen dat de watermeter goed functioneert. De drinkwaterbedrijven zijn hiervoor verantwoordelijk en controleren de kwaliteit en het deugdelijk functioneren van watermeters bij hun afnemers. Om die controle eenduidig en transparant uit te voeren zijn de procedure en methode in 2008 herzien. Een en ander staat beschreven in een vernieuwde regeling en in een handboek. Kiwa gaat toezien op naleving van de juiste uitvoering van de regeling, die vanaf 2009 van kracht zal zijn.

Kabels en leidingen

Voor het leggen van kabels en leidingen bestaan geen vaste procedures of regels. Daarom hebben de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het Gemeentelijk Platform Kabels en Leidingen (GPKL) het initiatief genomen om een landelijke regeling te ontwerpen. Het GPKL heeft de gezamenlijke netbeheerders, waaronder Vewin, gevraagd om mee te helpen een dergelijke regeling vorm te geven. De verwachting is dat een ontwerpverordening in de loop van 2009 kan worden gepresenteerd mét procedures, rechten en plichten voor betrokken partijen bij de aanleg en verwijdering van kabels en leidingen in de bodem.

7 Bureau Brussel

De Europese Unie heeft op vele beleidsterreinen een competentie die een nauwe relatie met de taken en activiteiten van de Nederlandse drinkwaterbedrijven tot gevolg heeft.

Het nauwgezet volgen van alle relevante Europese dossiers is de hoofdtaak van Bureau Brussel. De resultaten die met dit werk zijn bereikt zijn bij de verschillende beleidsonderwerpen aan de orde gekomen.

Goede resultaten kunnen bereikt worden dankzij het opzetten en onderhouden van een goed functionerend netwerk van politici, ambtenaren en vertegenwoordigers van Europese koepelorganisaties en van zusterorganisaties uit andere EU-landen. De netwerkactiviteit vraagt veel tijd en aandacht.

In het verslagjaar heeft Bureau Brussel zich nog meer dan daarvoor ingespannen voor proactieve activiteiten, zoals het vroegtijdig presenteren van beleidsvisies van Vewin bij Europese beleidsmakers en wetgevers, voordat deze overgegaan tot het publiceren van voorstellen en mededelingen.

Vorbereidend werk is verricht voor het stimuleren van samenwerking met de Europese Commissie en de Europese Investeringsbank op het gebied van internationale waterprojecten en op het gebied van research en innovatie. Van groot belang is te bevorderen dat water

als zelfstandig onderwerp op de Brusselse agenda komt te staan.

Het pleidooi hiervoor heeft positieve reacties opgeleverd bij zowel de Commissie als bij het Parlement.

In samenwerking met andere belangenbehartigers wordt in Brussel actief geparticipeerd in de discussie over de thema's 'waterkwaliteit', 'klimaatverandering', 'waterschaarste' en 'water en landbouw'. Onderwerpen waarover in de komende jaren zeker initiatieven van de Commissie en het Parlement te verwachten zijn. Dankzij genoemde activiteiten is de bekendheid van Bureau Brussel toegenomen en wordt actief geparticipeerd in werkzaamheden van andere organisaties.

Organisatie Vewin

Doelstelling Bureau

Vewin draagt er als netwerkorganisatie aan bij dat de drinkwaterbedrijven (de leden) hun strategische doelstellingen kunnen realiseren. Daartoe behartigt Vewin de belangen van haar leden en fungeert als communicatie- en informatiecentrum. De belangenbehartiging richt zich op de wet- en regelgeving van de nationale en Europese overheden, die voor de sector van belang is. Daarbij wordt gestreefd naar coalities met andere maatschappelijke groeperingen.

Besluitvorming

In de Algemene Ledenvergadering (ALV) bepalen de leden de strategische koers van de vereniging. Het Bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van alle tien leden plus een onafhankelijke voorzitter. De ALV benoemt de voorzitter en de twee vicevoorzitters. Het Bestuur leidt de vereniging en heeft voor de dagelijkse leiding van het Vewin-bureau een directeur aangesteld. Tevens is er een agenda-commissie die bestaat uit de voorzitter, beide vicevoorzitters en de directeur.

Management Team

De samenstelling van het Management Team is per 1 januari 2009 als volgt:

- Drs. Th.J.J. Schmitz, directeur
- Drs. A. Frentz, manager Belangenbehartiging
- C.G. Sleddering, manager Communicatie & Informatie

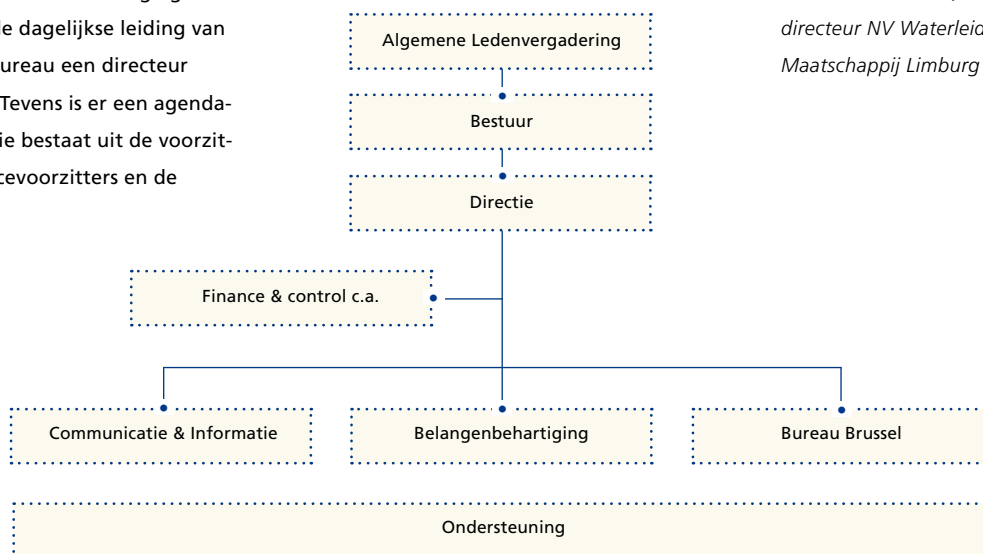
Organisatiestructuur bureau

Het Vewin-bureau is conform onderstaand organogram georganiseerd. Centraal staat de belangenbehartiging in Den Haag en Brussel.

Bestuur

De samenstelling van het bestuur is per 1 januari 2009 als volgt:

- Mr. J.A.M. Hendriks (voorzitter)
- Drs. G.J. van Nuland, *directeur Brabant Water NV (vice-voorzitter)*
- Ir. M.G.M. den Blanken, *directeur PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland (vice-voorzitter)*
- Ir. R.H. van Terwisga, *voorzitter Raad van Bestuur Vitens*
- Ir. H. Hoogveen MBA, *directeur NV Waterbedrijf Groningen*
- Ir. K.J. Hoogsteen, *directeur NV Waterleidingmaatschappij Drenthe*
- Ir. A.B.I.M. Vos de Wael, *algemeen directeur Oasen*
- Ir. R. Kruize, *algemeen directeur Waternet*
- Drs. P. Jonker, *algemeen directeur Duinwaterbedrijf Zuid-Holland*
- Ir. P. Vermaat MBA, *directeur Evides*
- Mevr. H.R. Doedel, *directeur NV Waterleiding Maatschappij Limburg*

Samenstelling personeel

Op 1 januari 2009 waren 24 mensen in dienst bij Vewin, te weten 11 mannen en 13 vrouwen. Het totaal aantal fte's bedroeg 21,4. De verhouding fulltime : parttime is 13 : 14 oftewel 48% : 52%. In 2008 is 1 persoon in dienst getreden, 1 persoon is uit dienst getreden.

Verzuimcijfers

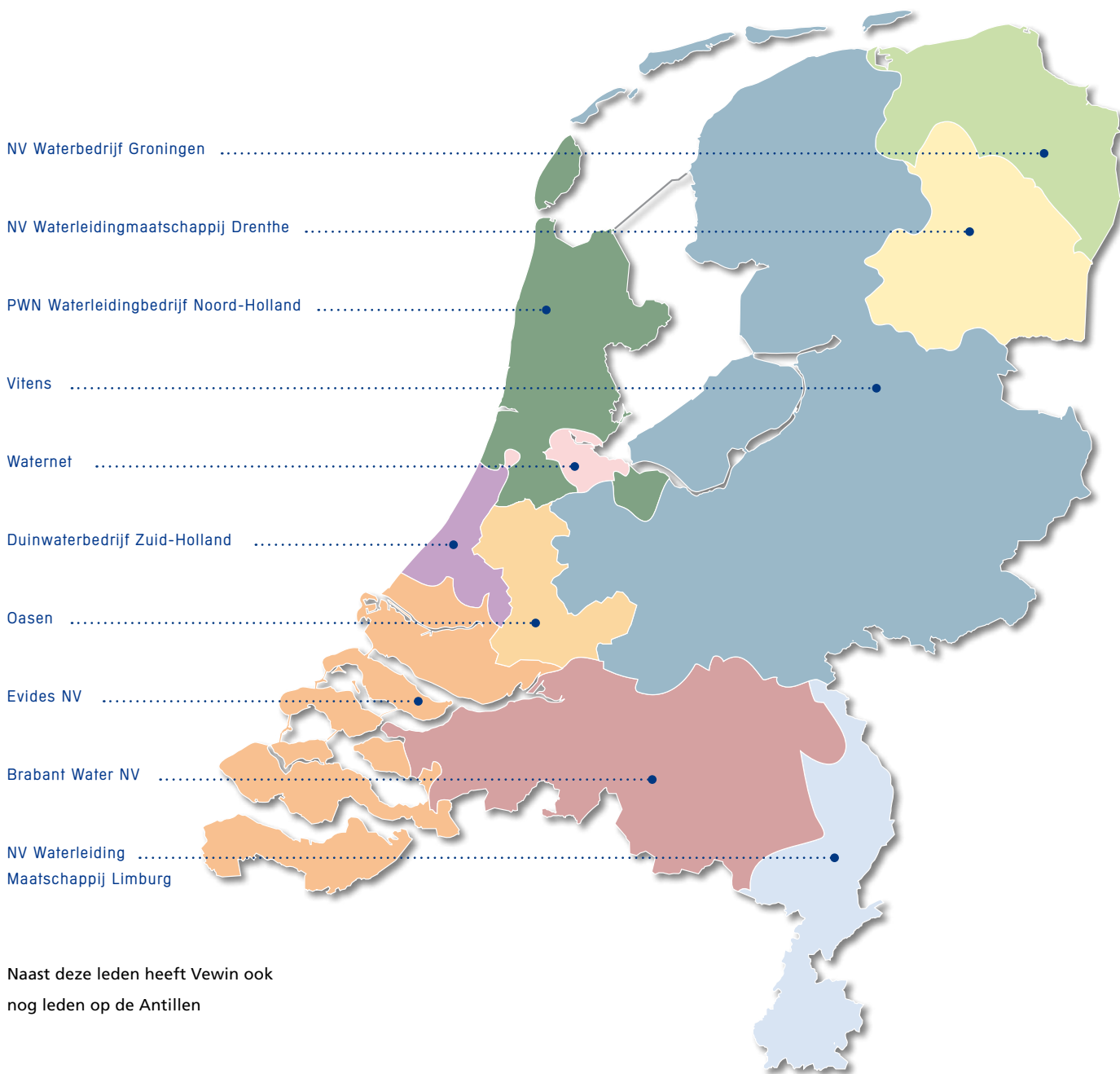
Het totaal bedroeg in 2008 1,32%, waarmee het verder daalde t.o.v. 2007.

Ziekteverzuimcijfers 2006 – 2008*

	2006	2007	2008
Ziekmeldingsfrequentie	1,33	1,17	1,08
Kort (% aandeel t/m 7 dagen)	1,08	0,91	1,04
Middellang (% aandeel 8 t/m 42 dagen)	0,00	0,15	0,28
Lang (% aandeel 43 t/m 365 dagen)	3,48	2,08	0,00
Totalen	4,56	3,14	1,32

* Berekening volgens standaard voor verzuimregistratie (Projectgroep Uniformering Verzuimgrootheden [1996]. Berekening van ziekteverzuim: Standaard voor verzuimregistratie. Amsterdam: Nederlands Instituut voor Arbeidsomstandigheden).

Overzicht leden

Naast deze leden heeft Vewin ook nog leden op de Antillen

PWN. Puur water en natuur.

Interview

Cees Veerman
Voorzitter Deltacommissie

De wereld volgens Veerman

Zoetwater is een voorrecht

September 2008 markeert een belangrijk moment in de waterstaatkundige geschiedenis van Nederland. De 'tweede Deltacommissie' — officieel de commissie Duurzame Kustontwikkeling geheten — presenteerde in deze maand haar eindrapport aan de regering. Het rapport bevat twaalf aanbevelingen — maatregelen die voor en na 2050 moeten worden genomen om Nederland te beschermen tegen de gevolgen van de klimaatverandering. Het rapport beperkt zich overigens niet tot de gevolgen van de verwachte stijging van de zeespiegel, zoals haar officiële naam doet vermoeden, maar kijkt ook naar de gevolgen van temperatuurstijging en verwachte grillige verloop van rivierwateraanbod.

Zowel de klimaatverandering als de aanbevelingen van de Deltacommissie raken aan de drinkwatervoorziening. Daarover had de voorzitter van de Deltacommissie Cees Veerman een gesprek met Theo Schmitz, directeur van Vewin. Maar omdat noch het thema drinkwater, noch de klimaatverandering ophouden bij de landsgrenzen hechtte Vewin eraan om in dit gesprek vanuit een breder mondiaal perspectief te laten convergeren naar de (toekomstige) Nederlandse drinkwatervoorziening. Cees Veerman wilde als voormalig minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit graag deze drie aspecten in relatie met water daarbij betrekken. Hier de beknopte weergave van 'De wereld volgens Veerman'.

“Ik heb mij de afgelopen tijd grondig verdiept in deze materie. Wel, alles grijpt in elkaar. Je hebt om te beginnen een oliecrisis. We hebben nu weliswaar lage prijzen, maar over een paar jaar hebben we tekort aan olie omdat we nu te weinig investeren in nieuwe velden. De moderne landbouw is geheel afhankelijk van olie. Dan hebben we een wereldbevolking die groeit tot meer dan 9 miljard. Meer dan de helft woont in steden en de helft van de vruchtbare oppervlakte waar voedsel wordt verbouwd ligt in deltagebieden. Dan kom je aan het derde vraagstuk, de klimaatverandering. Zeespiegelstijging, maar ook andere regenvalpatronen, hogere temperaturen en verandering van de regen-sneeuwverhouding. Vervolgens krijg je een migratieprobleem van mensen op zoek naar voedsel en welvaart en Derde wereld die zijn portie komt opeisen. Die mensen daar verwijten ons dat wij een voorschot hebben genomen op grondstoffen, ruimtegebruik en CO₂-uitstoot. Ze zien onze welvaart op televisie en internet en vragen zich af: waarom heb ik dat niet?”

Voilà, daar komen alle vraagstukken samen: energie, voedsel, bevolking, klimaat en migratie. Dat zijn kolossale vraagstukken en een belangrijk onderdeel daarvan is water. Voor hygiëne, maar vooral voor irrigatie, dus voedselproductie. Neem alleen al de natte rijstcultuur.”

Biotechnologie

Veerman verwijst naar een studie in Science dat meldt dat in Afrika door de klimaatverandering de voedselproductie met 15 tot 20 procent krimpt, terwijl de bevolking er verdubbelt. Alles wijst erop dat zonder adequate deltabeschermingsmaatregelen straks grote delen van landen te maken krijgen met wateroverlast. Nederland is een voorbeeld daarvan, maar ook Egypte, de Mekong-delta en het Amazonegebied.

Het zal toch niet zo zijn dat er eerst een ramp moet gebeuren voordat men in beweging komt?

In Nederland hebben we ons ertegen beschermd. Dat doen we al eeuwen. Maar hoe moeten ze dat doen in stroomgebieden als de Nijl, vraagt hij zich af. De Nijl treedt twee keer per jaar buiten zijn oevers en laat daarop het vruchtbare sediment achter. Als dat natuurlijke proces wordt gefrustreerd door stijging van de zeespiegel dringt het zoute water diep de rivier in en verzilt de oevers.

Al Gore waarschuwde de wereld al, volgens Veerman misschien iets overtrokken, maar ook hijzelf is niet gerust over de vooruitzichten. Kunnen we het tij dan niet keren? Is er nog hoop?

Veerman wil niet somberen. “Zeker is er hoop. Het zijn bedreigingen en er kan wel degelijk wat tegen gedaan worden. We moeten de bevolkingsgroei temperen door verbetering van de welvaart en de voedselvoorziening. Wat dat betreft biedt de biotechnologie mogelijkheden. Ik neem maar weer de rijstproductie als voorbeeld. Droge rijstcultuur in plaats van sawa’s. Je slaat dan bovendien twee vliegen in één klap want de natte rijstcultuur is buitengewoon slecht voor het milieu vanwege de enorme emissie van methaan. Dat is een broeikasgas dat tientallen keren schadelijker is dan CO₂. Maar zulke veranderingen stuiten op grote weerstand van de bevolking. Ook in Europa is er ook grote maatschappelijke weerstand tegen biotechnologie, zij het om heel andere redenen. Toch ligt dáár een van de oplossingen.”

Andere voedingspatronen

Ondanks die maatschappelijke weerstand wordt er veel onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van biotechnologie. Veerman noemt in dit verband de Universiteit Wageningen met zijn toonaangevende reputatie over de hele wereld. Dankzij biotechnologie kun je productieprocessen optimaliseren. Hij noemt de Nederlandse tomaat als voorbeeld; die wordt geteeld met een minimum aan grondstoffen, water, kunstmest, arbeidsuren en oppervlakte. Wat hem betreft mogen we onze hoop vestigen op biotechnologie, maar er zijn ook

andere deeloplossingen van het complexe probleem. Veerman: "Dan heb ik het over andere voedingspatronen. Wij verbruiken heel veel energie voor de verwerking van een basisproduct tot wat er op tafel komt. Wij zijn tegenwoordig op gemak gericht: soep uit een pakje, poederkoffie, noem maar op. Er worden zelfs huizen gebouwd zonder keuken. En er wordt ook veel voedsel weggegooid; door producenten en door consumenten. Andere voedingspatronen leiden tot aanzienlijk minder verspilling van voedsel en energie."

Crisis

Veerman wijst op het breekijzereffect van de huidige economische crisis. Er is volgens hem denkruinte ontstaan voor het besef dat het zo niet verder kan met de wereld; dat leefgewoonten en koopgedrag in de westerse wereld moeten veranderen. Hij verwacht dat dit samengaat met de stijgende prijzen van de basisvoorzieningen zoals wonen, voedsel, energie en water en dat minder geld beschikbaar is voor verre vliegvakanties en andere luxe zaken. En dat – ook in samenhang hiermee – collectieve middelen geïnvesteerd gaan worden in de verbetering van een duurzame samenleving: hergebruik van materialen en snellere ontwikkeling van duurzame energie.

Nationaal Waterplan

Deze beschouwing speelt tegen de achtergrond van de gevolgen van de klimaatverandering in de wereld. Zoals al opgemerkt door de voorzitter van de Deltacommissie kunnen we ons in Nederland beschermen tegen de stijging van de zeewaterspiegel, maar de opdracht aan zijn commissie was breder. Cees Veerman: "Inderdaad. De regering heeft ons gevraagd: hoe kun je het land beschermen tegen de gevolgen van de klimaatverandering, zowel tegen dreiging van de zee als

van de rivieren. Ons rapport is door de regering omarmd. Sterker nog: het Nationale Waterplan is ongeveer één-op-één overgenomen van ons rapport. Uitvoering van onze plannen kost 1 miljard euro per jaar en de minister-president heeft een adequate financiering toegezegd. Nu moet je in de politiek altijd uitkijken dat die middelen niet gaan concurreren met dagelijkse zaken. Daarom hebben wij geadviseerd een speciale Kamercommissie te belasten met het toezicht op die middelen. Er zijn

Vijf aanbevelingen

uit het rapport van de Deltacommissie die verband houden met de drinkwatervoorziening

Aanbeveling 4 - Noordzeekust Tot 2050

Bouwen met de natuur. Voor de kust van Zeeland, Holland en de Waddeneilanden wordt de kustveiligheid op orde gehouden door het suppleren van zand, eventueel met verlegging van de stroomgeulen. De suppleties moeten zodanig worden uitgevoerd dat de kust de komende eeuw kan aangroeien. Dit levert grote maatschappelijke meerwaarde op. Op korte termijn moeten zandwinlocaties gereserveerd worden. Ook moet onderzocht worden hoe deze grote volumes ecologisch, economisch en energetisch zo efficiënt mogelijk kunnen worden gesuppleerd.

Na 2050

Blijven suppleren - afhankelijk van de zeespiegelstijging met meer of minder zand.

Aanbeveling 8 - Zuidwestelijke delta Krammer-Volkerak-Zoommeer

Het Krammer-Volkerak Zoommeer samen met de Grevelingen en eventueel de Oosterschelde inrichten voor de tijdelijke berging van het overtollig rivierwater van Rijn en Maas. Een zoet-zoutgradiënt (een natuurlijke overgang tussen zoet en zout water) voor dit gebied is een goede oplossing voor het waterkwaliteitsprobleem en kan nieuwe ecologische kansen bieden. In dat geval moet er een alternatieve zoetwatervoorziening komen.

mensen die zeggen dat we beter naar het oosten kunnen verhuizen, dus tot achter Amersfoort. Maar dan laat je 2.000 miljard euro aan infrastructuur achter. Onze 1 miljard per jaar is daar een fractie van. Dus moeten we dat plan uitvoeren. En wij hebben een aanzet gegeven hoe je dat moet doen, en in welk tempo. En hoe je zorgt voor een landschappelijke inpassing. Hoe je dat combineert met wonen, recreatie, landbouw en natuurontwikkeling. We hebben ook aangegeven op welke manier je dat

proces politiek-bestuurlijk aanpakt of hoe je de regio erbij betreft. Na de watersnoodramp hadden we binnen de kortste keren een besluit voor het Deltaplan, dat vrijwel geheel zo is uitgevoerd. Het zal toch niet zo zijn dat er eerst een ramp moet gebeuren voordat men in beweging komt? Het belang van dit tweede Deltaplan overstijgt alle bestaande belangen van gemeenten en andere organisaties. Die zijn er natuurlijk wel, maar die mogen in dit verband niet de boventoon voeren.”

Twaalf aanbevelingen

Het rapport van de Deltacommissie telt 136 pagina's maar de kern bestaat uit twaalf aanbevelingen. Vijf daarvan hebben direct of indirect betrekking op de drinkwatervoorziening. De tekst van deze vijf aanbevelingen staat in onderstaand kader afgedrukt.

Aanbeveling 11 heeft betrekking op het IJsselmeer. Dat behoudt zijn functie van zoetwaterbekken voor Noord-, en in de toekomst ook West-Nederland. Het waterpeil wordt

Aanbeveling 9 - Rivierengebied Tot 2050

De programma's *Ruimte voor de Rivier* en *Maaswerken* moeten snel worden uitgevoerd. Daar waar dit kosteneffectief is, moeten nu al maatregelen worden genomen voor afvoeren van 18.000 m³/s voor de Rijn en 4.600 m³/s voor de Maas. In dit licht is het noodzakelijk overleg te voeren met de buurlanden in het kader van de *EU-richtlijn Overstromingsrisico's* zodat maatregelen op elkaar kunnen worden afgestemd. Ook moet ruimte worden gereserveerd en zo nodig gronden worden aangekocht zodat het riviersysteem in staat is de 18.000 m³/s Rijnwater en 4.600 m³/s Maaswater veilig te kunnen afvoeren.

Na 2050

Voltooiing van maatregelen zodat de Rijn 18.000 m³/s en de Maas 4.600 m³/s kunnen verwerken.

Aanbeveling 10 - Rijnmond Tot 2050

Een 'afsluitbaar open' Rijnmond biedt goede vooruitzichten voor de combinatie van de functies veiligheid, zoetwatervoorziening, stedelijke ontwikkeling en natuur. De extreme afvoeren van de Rijn en Maas moeten dan via de Zuidwestelijke delta worden afgevoerd. Het water voor West-Nederland moet via het IJsselmeer worden aangevoerd. De infrastructuur hiervoor moet worden aangepast. Er moet ruimte komen voor lokale berging in diepe droogmakerijen. Nader onderzoek naar de 'afsluitbaar open' Rijnmond moet op korte termijn starten.

Aanbeveling 11 - IJsselmeergebied

Het peil van het IJsselmeer wordt met maximaal 1,5 m verhoogd. Daarmee kan tot na 2100 onder vrij verval worden gespuid op de Waddenzee. Het peil van het Markermeer wordt

niet verhoogd. Het IJsselmeer behoudt zijn strategische functie als zoetwaterreservoir voor Noord-Nederland, Noord-Holland en, vanwege de dieper indringende zouttong in de Nieuwe Waterweg, voor West-Nederland.

Tot 2050

Uitvoer van maatregelen om de peilstijging te realiseren, kan geleidelijk gebeuren. Gestreefd moet worden naar een zo groot mogelijke zoetwatervoorraad rond 2050. Onderzocht moet worden welke maatregelen nodig zijn om de inrichting van de benedenloop van de IJssel en het Zwarte Water aan te passen aan een verhoging van het IJsselmeerpeil met 1,5 m.

Na 2050

Afhankelijk van de gefaseerde aanpak zijn nog maatregelen nodig om tot een peilstijging van 1,5 m te komen.

afgestemd op het zeewaterpeil zodat het IJsselwater op natuurlijke wijze kan spuien op de Waddenzee. Op die manier blijft ook de verdeling van het Rijnwater, namelijk 1/9 deel via de IJssel en 8/9 deel naar het westen, gehandhaafd.

Aanbeveling 8 gaat over een gedeelte van het zuidwestelijke deltagebied dat nu nog zoetwater bevat maar in de toekomst zilt wordt. Wat betekent dat voor de zoetwatervoorziening in dat gebied? Veerman heeft begrip voor de bezorgdheid van de drinkwaterbranche, maar hij ziet geen grote problemen.

“Wij denken aan een aftakking door de Alblasserwaard naar de Biesbosch om op die manier het water van de Nederrijn en de Lek rechtstreeks naar het zuidwesten te leiden en niet via de Nieuwe Waterweg de Zee in, zoals dat nu gebeurt. Zo voorkom je bovendien dat als in geval van extreme storm de waterkeringen worden gesloten, Rotterdam en Dordrecht van binnenuit vollopen. We hebben de keus gemaakt om Krammer en Volkerak te verzilten omdat daar een geweldig kwaliteitsprobleem is. Het hoge gehalte van mineralen en fosfaten veroorzaakt een ongekende algengroei. Vooral bij hogere temperaturen is het echt één groene soep. Uit oogpunt van de volksgezondheid en ook van het behoud van dierlijk leven is dat niet langer verantwoord. En laten we één ding niet vergeten: het zoetwater in

het deltagebied is een voorrecht van deze tijd. Vroeger was het zout.”

Superbassins

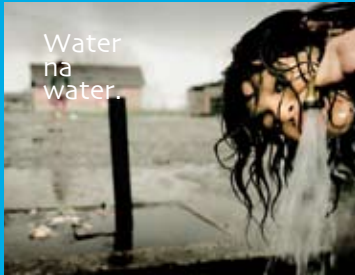
Veerman begrijpt dat dat een schrale troost is voor degenen die zoetwater nodig hebben. Boeren bijvoorbeeld. “Natuurlijk, je hebt zoetwater nodig voor de landbouw. Er zijn wel boeren die mogelijkheden zien in de teelt van zilte gewassen, maar voor het overgrote deel blijft het in Zeeland gewoon akkerbouw. Nu is er in ons land gelukkig zoetwater genoeg; de vraag is alleen hoe je het daar krijgt. Wij denken aan een combinatie van opvang van water in de winter en natuurbeheer. Je kunt bijvoorbeeld bepaalde polders op Overflakkee en Schouwen reserveren om in de winter met zoetwater te vullen. Net zoals veel boeren dat doen. Die leggen bassins aan voor het drenken van hun vee. Er valt per jaar 800 millimeter regen in dat gebied. Dus met regenwateropvang kom je al een heel eind. Wat je tekort komt vul je aan met doorgepompt rivierwater. Daar is niets bijzonders aan. We pompen nu ook heel veel water, maar dan juist de polder uit. Dat water hoeft niet bacterievrij te zijn. Voor bevoeiing is dat niet nodig en normaal gesproken ook niet voor het vee. Die beesten passen zich wel aan. Alleen die superkoeien die 10 tot 11 duizend liter melk geven, dat zijn topsporters. Daar mag niks mis gaan want bij de geringste verandering loopt die melkproductie terug.”

Extra duinen

De Noordzeekust krijgt extra bescherming door zogenaamde zandsuppleties. Daardoor ontstaat een breder duingebied. Dat is een aantrekkelijke vooruitzicht voor de drinkwatersector, maar er zijn meerdere kapers op de kust: projectontwikkelaars, industrie. Cees Veerman ziet de kustbescherming als een taak van de overheid. Maar, zegt Veerman: “Wil je meer land, dus meer dan de 500 meter duinbreedte die wij hebben aanbevolen, dan moet je dat aan de commerciële partijen overlaten. De consequentie van extra duinen is inderdaad meer mogelijkheden voor zoetwateropslag. Veiligheid en drinkwatervoorziening gaan hier hand in hand. Het zou dan ook niet onredelijk zijn om aan de drinkwatersector een bijdrage in de kosten te vragen.” Veerman vervolgt: “Dat kan best, want drinkwater is in ons land meer waard dan we beseffen. Zeker in relatie tot de kwaliteit ervan. Je hoort wel buitenlanders zeggen: hoe is het mogelijk, jullie leidingwater is beter dan water uit een fles en duizend keer zo goedkoop. Maar één ding: laten we alsjeblieft niet de drinkwatervoorziening privatiseren. Een veel gehoord bezwaar tegen publieke voorzieningen is dat ze te gemakkelijk onderuit zakken. Je moet een zekere druk hebben om dat te voorkomen. Maar dan hoeft je niet meteen te privatiseren, er is toch ook een tussenweg.”

Water
na
water.

Overspoeld worden door een vloedgolf van water en vervolgens een tekort aan water hebben. De tsunami van 2004 had niet alleen 290.000 doden tot gevolg maar ontregelde ook de waterinfrastructuur van met name Indonesië hevig. Duizenden huishoudens kwamen zonder schoon drinkwater en sanitatievoorzieningen te zitten. Stichting H₂O-Partners Sumatra initieerde en realiseert drinkwaterprojecten in het zwaar getroffen Noordwest-Sumatra. Het gaat hierbij vooral om het bieden van expertise en middelen aan de lokale waterbedrijven zodat ze op den duur weer op eigen benen kunnen staan. Dit kenmerkt de structurele aanpak waarmee de Nederlandse drinkwaterbedrijven op veel plaatsen wereldwijd actief zijn. En zo een belangrijke bijdrage leveren aan de wederopbouw van de waterhuishouding in getroffen gebieden, maar ook in andere ontwikkelingslanden waar nog een tekort aan schoon en veilig drinkwater is.

Interview

David Luteijn

President Commissaris KWR Watercycle Research Institute

Het Luteijnse scenario

Vergaande integratie van de waterketen

David Luteijn heeft een veelzijdig en omvangrijk bestuursverleden. Hij was jarenlang VVD-fractievoorzitter in de Eerste Kamer, enige tijd waarnemend Commissaris van de Koningin in Zuid-Holland en bekleedde talloze bestuursfuncties waarbij 'Zeeland' en 'landbouw' de meest voorkomende trefwoorden zijn.

Hij is nu 65 en is zoals hijzelf zegt "een beetje aan het afbouwen". Hij werkt nog 'maar' 40 uur per week, ondermeer in zijn functie van President Commissaris van KWR. Deze voormalige researchafdeling van Kiwa is hét kennisinstituut van en voor de drinkwatersector in Nederland. Meer kennis, en vooral bundeling van die kennis, is om verschillende redenen hard nodig, zegt David Luteijn, en hij legt ons uit waarom.

Luteijn sluit aan bij het verhaal van Veerman, elders in dit jaarverslag. "De klimaatverandering dwingt ons tot het ontwikkelen van beleid tegen de gevolgen daarvan. In 2001 was ik voorzitter van de Commissie Noodoverloopgebieden. Na de bijna-ramp in 1995, toen we ternauwernood zijn ontkomen aan een overstroming van de rivieren, wilde men weten hoe we ons in de toekomst kunnen beschermen tegen extreem veel rivierwater. Door de combinatie van hevige regenval in het Roergebied en heel veel smeltwater van de Alpen is het overstromingsgevaar heel wezenlijk. Tegelijkertijd zie je dat er door de hogere zeewaterspiegel zout water dieper het land binnendringt. Door veel rivierwater af te voeren dring je die zoutwatergrens weer terug. De problematiek van het evenwicht van zoet en zout water is echter complexer dan dat. Om het natuurlijk milieu van het estuarium zo veel mogelijk te behouden werd de Oosterschelde en het Grevelingenmeer zout gehouden, maar nu blijkt het water daar té zuiver te zijn met negatieve gevolgen voor bijvoorbeeld de mosselteelt. Dus laat men weer rivierwater met de nodige nutriënten binnenstromen. En de zoetwaterbekkens als het Veerse Meer en het Volkerak verliezen zo sterk aan kwaliteit door de ongebreidelde ontwikkeling van algen dat men daar juist weer zout water als proef gaat toevoegen. Alleen ben je dan wel je zoetwater kwijt en daar moet je weer een alternatief voor zoeken."

Permanent onderzoek

Het is duidelijk dat hier een permanente uitdaging voor onderzoek en kennisontwikkeling op het gebied van water ligt. Er is al veel kennis en er zijn verschillende instituten, waaronder KWR, die zich hiermee bezighouden (zie het kader). Maar waar het aan ontbreekt is de verbinding in kennis binnen de waterketen. Daar ligt een taak voor het Rijk, aldus Luteijn. "Een belangrijk punt voor de Nederlandse wateragenda is hoe we al die kennis op het gebied van de veiligheid van de delta, de balans tussen zout

De klimaatverandering dwingt ons tot het ontwikkelen van beleid tegen de gevolgen daarvan

en zoet water binnen de delta en de beschikbaarheid van zoet water voor drinkwaterproductie kunnen bundelen, verder ontwikkelen en exploiteren. Dat is van groot maatschappelijk, en ook van nationaal economisch belang. Kennis kun je immers exporteren. En nu is het merkwaardige dat juist de centrale overheid hier een teruggetrokken houding aanneemt. Zij laat het allemaal over aan het particuliere initiatief en toont weinig betrokkenheid bij de kennisontwikkeling op watergebied. Toch hebben we die overheid hard nodig. Om structuur

aan te brengen in de doelstellingen en om de sectoren bij te staan met know how en financiële middelen"

R&D blijft achter

Niet alleen op het gebied van water, maar over de hele breedte zakt Nederland als kennisland steeds verder weg. Binnen Europa zit ons land in de achterhoede als het gaat om investeringen in de R&D-sector. De norm die daarvoor binnen de EU is afgesproken is 3 procent van het BNP. De meeste Europese landen zitten daar in de buurt van of komen er zelfs ruim bovenuit. Maar in Nederland is dat slechts 2 procent. Hoe krijg je in zo'n mager R&D-klimaat toch voldoende relevante kennis voor de hele waterketen?

Luteijn: "Door vergaande keten-integratie. Dat geldt voor zowel de ketenpartners als hun kennisinstituten. Neem bijvoorbeeld de drinkwaterbedrijven. Die hebben primair de taak om drinkwater te leveren. Daarin investeren zij en dat moeten ze vooral blijven doen. Dat geldt ook voor de waterschappen met betrekking tot de waterzuivering en voor de gemeenten waar het gaat om het afvalwater. Maar zolang dat drie afzonderlijke sectoren blijven die ook nog eens op regionaal of plaatselijk niveau opereren, krijg je nooit één landelijke visie op een samenhangend waterketenbeleid."

Asset management

Als voorbeeld noemt Luteijn gezamenlijk asset management. Luteijn was eerder algemeen directeur van Delta NV, dat een breed pakket van nutsvoorzieningen aanbiedt. Hij weet daarom uit ervaring hoe efficiënt en effectief een gecombineerde aanpak kan zijn. In het geval van de waterketen is er sprake van een zeer kapitaalintensieve bovengrondse en

ondergrondse infrastructuur aan gebouwen, installaties en netwerken. Die wordt nu per sector beheerd. Door de aanleg, het beheer en het onderhoud ervan te bundelen kunnen grote voordelen worden behaald. Asset management richt zich op het optimaliseren van de gezamenlijke infrastructuur, het economisch en technisch verbeteren ervan en het aanpassen aan toekomstige ontwik-

kelingen, zoals de klimaatverandering en bedreigingen van de waterkwaliteit. David Luteijn: "We krijgen de komende jaren te maken met steeds sterker wisselende hoeveelheden rivierwater. Daardoor fluctueert ook de kwaliteit van het water. Dat vergt veel meer kennis en inzicht om tot scherpe analyses te kunnen komen hoe je optimaal kunt waarborgen dat je altijd voldoende drinkwater van

De vier belangrijkste kennisinstellingen op het gebied van water

KWR Watercycle Research Institute

KWR heeft als voormalige afdeling van Kiwa NV een stevig fundament in ruim zestig jaar speur- en ontwikkelingswerk voor de Nederlandse drinkwaterbedrijven. KWR zet deze kennisbasis en zijn onderzoekscapaciteit in voor alle partners in de watercyclus: waterbedrijven, waterschappen, industriële water(technologie)gebruikers, recreanten en waterbeheerders. Meer specifiek onderscheidt KWR zes expertisegebieden: waterkwaliteit & gezondheid, watertechnologie, watersystemen, industrie & water, afvalwater en water & energie.

STOWA

De Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) is het kenniscentrum van regionale

waterbeheerders in Nederland. STOWA ontwikkelt, vergaart en verspreidt kennis die nodig is om de opgaven waar waterbeheerders voor staan goed uit te voeren. Voorbeelden daarvan zijn aanpassing aan klimaatverandering, een goede implementatie en uitvoering van de Europese Kaderrichtlijn Water en veilige regionale waterkeringen. De kennis strekt zich uit over toegepast technisch, natuurwetenschappelijk, bestuurlijk-juridisch en sociaal-wetenschappelijk terrein.

Wetsus

Wetsus voert onderzoek uit in het kader van het Technologisch Topinstituut voor Watertechnologie. Dit onderzoek richt zich vooral op de export van duurzame technologie voor waterzuivering. Wetsus

onderscheidt zich door onconventionele samenwerkingsstructuren en minder voor de hand liggende combinaties van wetenschappelijke disciplines.

RIONED

In stichting RIONED, het kenniscentrum voor riolering en water in de stad, werken alle organisaties die zorgen voor de riolering samen. RIONED verricht onderzoek naar systeemkeuzen en het functioneren van het rioolstelsel, alsmede naar het beheer van de riolering. Daarnaast geeft zij voorlichting aan publiek, pers en politiek, brengt zij diverse publicaties uit, verzorgt zij de riolering-benchmark voor gemeenten en organiseert zij cursussen en studiedagen.

hoge kwaliteit kunt leveren. Als de sectoren en hun kenniscentra teveel naar binnen blijven kijken, worden de kosten hoger en stagneren ontwikkeling en innovatie. En dat terwijl er nog zoveel is te doen. Ook bijvoorbeeld op het gebied van hergebruik van afvalwater en industrieel water.”

.....

Draagvlak

De vraag is echter of er wel voldoende draagvlak is voor zo'n ketenbrede aanpak binnen die sectoren? Luteijn maakt zich daar niet al te grote zorgen over, maar ziet wel een probleem bij één van de drie sectoren. “Je moet niet vergeten dat de afgelopen decennia zowel de waterschappen als de drinkwaterbedrijven de ene na de andere fusie hebben doorgemaakt. We hadden ooit 250 waterschappen en dat zijn er nu nog 25. De 100 drinkwaterbedrijven zijn samengevoegd tot 10. In die sectoren weten ze inmiddels wat samenwerken betekent. Alleen met de rioolbeheerders ligt het lastiger. Dat zijn nog altijd zo'n 400 gemeenten.

Wat dat betreft zou het beter zijn om de riolering op regionaal niveau te beheren. Weliswaar zou een wateragenda vooral op de lange termijn gericht moeten zijn, maar op dit moment zou het een mooie opsteker voor de economie kunnen betekenen. Er is forse achterstand in het onderhoud van de rioleringen. Bouwers en grondwerkers zouden daar meteen al voor jaren werk hebben.”

.....

Superministeries

Om tot de noodzakelijke samenwerking te komen is, zoals al eerder opgemerkt, steun en betrokkenheid van de centrale overheid nodig. David Luteijn vindt dat Vewin en de Unie van Waterschappen (UvW) hiertoe best nog wat meer druk mogen uitoefenen op de desbetreffende ministeries. Maar tegelijkertijd weet hij ook als voormalig Eerste Kamerlid hoe het er bij de overheid aan toe gaat en waar de belangrijkste oorzaak ligt voor haar gebrek aan betrokkenheid bij de ontwikkeling

van de waterketen. “De verkokering van de overheid staat die ontwikkeling in de weg. Drinkwater zit bij VROM, de waterschappen hebben met Verkeer & Waterstaat te maken, de gemeenten zijn het domein van Binnenlandse Zaken. Economische zaken heeft ook nog een vinger in de pap. Daarnaast zijn die departementen teveel met zichzelf bezig en ze zijn doodsbenuwd dat ze verantwoordelijkheden kwijtraken. Die verkokering werkt contraproductief. Om dat tegen te gaan heb ik heb in mijn tijd – en nog steeds – sterk gepleit voor een klein aantal superministeries. Dan heb je bijvoorbeeld één regisseur voor alles wat nu is ondergebracht bij VROM, V&W en LNV. En dan worden er heel andere afwegingen gemaakt ten aanzien van de waterketen dan nu. Het probleem is echter dat zoiets alleen van de grond kan komen tijdens een kabinetswisseling. Maar een dergelijke verandering vergt veel meer voorbereiding dan een formatieperiode toelaat. Toch is dat de enige manier om een overheid met een brede visie te creëren.”

Zoet wordt
zout.

De klimaatverandering zorgt op alle fronten voor ingrijpende veranderingen. De snel stijgende zeespiegel, langduriger droogte- en regenperioden en daardoor onregelmatige waterstanden in onze rivieren zetten onze drinkwatervoorziening zwaar onder druk. Er kan dan te weinig zoet water zijn, waardoor zout water binnendringt via rivieren en het grondwater. Maar liefst 6 miljoen Nederlanders zijn voor hun kraanwater afhankelijk van rivieren en zoetwaterbekkens. Het denkproces over het toekomstige waterbeheer is dankzij de Deltacommissie Veerman in een stroomversnelling gekomen. Tot de opties behoren bijvoorbeeld een peilverhoging van het IJsselmeer, het ontwikkelen van een vierde zoetwaterbekken in de Biesbosch, maar ook het ingrijpen in de hoeveelheid zoet water die richting Randstad stroomt. Enorme fysieke en financiële gevolgen zijn het gevolg. Ondertussen blijven de Nederlandse drinkwaterbedrijven alles op alles zetten om kraanwater zo goedkoop mogelijk te houden. En daar zijn we voorlopig nog wel even zoet mee.

Jaarrekening

Beeld 2008	48
Waarderingsgrondslagen	49
Balans	50
Staat van Baten en Lasten	52
Toelichting op de Balans	54
Toelichting op de Staat van Baten en Lasten	59
Overige gegevens	64
Accountantsverklaring	66

Beeld 2008

luidend in euro's x 1000

Met betrekking tot het Vewin-boekjaar 2008 kan het volgende overzicht worden gegeven:

1. Baten en Lasten

Baten	Uitkomst	Begroot
Contributie	4.379	4.422
Eigen inkomsten en inkomsten uit thema's	532	380
Benchmark (separate heffing)	354	350
Schone Bronnen	126	200
Totaal Baten	5.391	5.352
Lasten	Uitkomst	Begroot
Organisatie	3.233	3.498
Thema's en Stuurgroepen	1.566	1.804
Benchmark	355	350
TTI-W	510	500
Campagne Kraanwater.nu	493	500
Campagne Extra	253	-
Schone Bronnen	126	200
Totaal Lasten	6.536	6.852

De lasten van de organisatie vallen lager uit als gevolg van efficiencyverbeteringen. De kosten én baten van de *internationale benchmark* namen toe door een grotere deelname. De lasten inzake de extra campagne in het kader van *Kraanwater.nu* zijn binnen de Vewin-begroting opgevangen. Het project *Schone Bronnen* wordt gefinancierd door VROM.

2. Eindresultaat en Bestemming

De financiële baten kwamen hoger uit door een groter kapitaal en een sterkere stijging van de rentecurve.

	Uitkomst	Begroot
Resultaat gewone bedrijfsuitoefening	1.145-	1.500-
Financiële baten	746	500
Eindresultaat boekjaar 2008	399-	1.000-
Onttrekkingen		
Onttrekking Bestemmingsreserve Kraanwater.nu 2007-2011	493	-
Onttrekking Bestemmingsreserve TTI 2007-2011	510	-
Onttrekking Bestemmingsreserve SharePoint Portal services pakket	33	-
Totaal Onttrekkingen	1.036	-

Onttrekkingen van de reserve voor *Kraanwater.nu* en het *Technologisch Top Instituut Water* zijn gebaseerd op de afspraken in de bestuursvergadering van december 2006. De onttrekking in het kader van het SharePoint-traject vindt plaats op grond van een bestuursbesluit ultimo 2007.

Dotatie Algemene Reserve	637	-
--------------------------------	-----	---

De dotatie aan de *Algemene Reserve* (€ 637.000) betreft het saldo van het eindresultaat 2008 en de genoemde onttrekkingen.

Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij dit bij het betreffende balanshoofd anders wordt vermeld.

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de richtlijnen voor de jaarverslaggeving 640 'organisatie zonder winststreven' gevolgd.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen effecten worden per fonds gewaardeerd op de verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde per balansdatum.

Vorderingen en overlopende posten

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vordering.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten en lasten

Baten en lasten worden toegekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, worden in de Balans en Staat van Baten en Lasten meegenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De Vereniging heeft de toegezegde pensioenregeling verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde bijdrageregeling.

De Vereniging is aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP en de Vereniging heeft in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies.

De huidige bijzondere situatie inzake de verslechterde dekkingsgraad heeft vooralsnog nog niet geleid tot een uitzonderlijke premiestijging.

Balans

per 31 december 2008 (na verwerking voorstel resultaatbestemming); luidend in euro's

Activa

	31-12-2008	31-12-2007
Materiële Vaste Activa		
Hard- en software 3 jaar	43.794	55.727
Hard- en software 5 jaar	5.325	7.146
Kantoorinventaris	53.763	55.185
Gebouw (aanpassingen)	63.954	65.549
Totaal Materiële Vaste Activa	<u>166.836</u>	<u>183.607</u>
Financiële Vaste Activa		
Overige effecten	822.997	812.897
Totaal Financiële Vaste Activa	<u>822.997</u>	<u>812.897</u>
Vlottende Activa		
Debiteuren	115.820	52.960
Overige vorderingen	123.200	193.057
Overlopende activa	323.267	205.226
Liquide middelen en deposito's	14.283.244	14.716.689
Totaal Vlottende Activa	<u>14.845.531</u>	<u>15.167.932</u>
Totaal Activa	<u>15.835.364</u>	<u>16.164.436</u>

Passiva

	31-12-2008	31-12-2007
Eigen Vermogen		
Verenigingskapitaal	226.890	226.890
Algemene reserve	7.553.260	6.916.751
Bestemmingsreserves	7.481.601	8.517.107
Totaal Eigen Vermogen	<u>15.261.751</u>	<u>15.660.748</u>
Kortlopende Schulden		
Crediteuren	91.570	107.715
Schulden van belastingen en premies sociale verzekeringen	62.675	75.101
Overlopende passiva	419.368	320.872
Totaal Kortlopende Schulden	<u>573.613</u>	<u>503.688</u>
Totaal Passiva	<u>15.835.364</u>	<u>16.164.436</u>

Staat van Baten en Lasten

met betrekking tot het jaar 2008; luidend in euro's

	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
Baten			
Contributie Leden	4.379.000	4.422.000	4.734.000
Eigen Inkomsten	154.484	159.000	169.629
Thema's / Opbrengsten uit Projecten	342.881	200.000	200.913
Geschillencommissie (variabele kosten; niet begroot)	20.560	21.000	28.940
Corporate Communicatie (doorbelasting; niet begroot)	13.471	-	29.730
Benchmark	354.199	350.000	724.402
Project Schone Bronnen	125.960	200.000	192.332
Totaal Baten	5.390.555	5.352.000	6.079.946
Lasten			
Lasten Organisatie			
Personeelskosten	2.665.406	2.851.000	2.686.816
Huisvestingskosten	323.036	364.000	356.718
Kantoorkosten	200.872	235.000	237.421
Bestuurskosten	43.023	48.000	39.230
Totaal Lasten Organisatie	3.232.337	3.498.000	3.320.185
Thema's / Lasten uit Activiteiten			
Stuurgroepen / Thema's	723.587	915.000	799.338
Uitvoerende, Collectieve & Wettelijke taken	118.653	120.500	210.534
Geschillencommissie (variabele kosten; niet begroot)	45.411	45.500	28.940
Communicatie	421.785	465.000	443.896
Internationaal	113.777	115.000	125.384
Overige lasten uit activiteiten	143.164	143.000	142.306
Benchmark	354.800	350.000	584.422
TTI (2007 - 2011)	510.000	500.000	319.000
Campagne Kraanwater.nu (2007 - 2011)	493.043	500.000	500.000
Extra campagnes	253.250	-	189.784
Project Schone Bronnen	125.959	200.000	158.962
Totaal Lasten uit Projecten	3.303.429	3.354.000	3.502.566
Totaal Lasten	6.535.766	6.852.000	6.822.751
Resultaat Gewone Bedrijfsuitoefening	1.145.211-	1.500.000-	742.805-

	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
Resultaat Gewone Bedrijfsuitoefening	1.145.211-	1.500.000-	742.805-
Saldo Financiële Baten en Lasten	746.214	500.000	645.365
Aandeel In Resultaat Deelnemingen	-	-	-
Resultaat Gewone Bedrijfsuitoefening	<u>398.997-</u>	<u>1.000.000-</u>	<u>97.440-</u>
Saldo Buitengewone Baten en Lasten	-	-	-
Eindresultaat Boekjaar	<u>398.997-</u>	<u>1.000.000-</u>	<u>97.440-</u>
Resultaatbestemming:			
Mutatie Bestemmingsreserves	1.035.506	-	842.945
Mutatie Algemene Reserve	636.509-	-	745.505-
Definitief Resultaat Boekjaar	<u>-</u>	<u>1.000.000-</u>	<u>-</u>

Toelichting op de Balans

per 31 december 2008

Materiële Vaste Activa

Het verloop van deze post is als volgt:

	Hard- & Software		Kantoor- inventaris	Aanpassing gebouw	Totaal
	3 jaar	5 jaar			
Aanschafwaarde per 1-1-2008	126.592	9.107	106.551	75.356	317.606
Investerings	29.438	-	9.269	6.357	45.064
Desinvesterings	74.980-	-	11.716-	-	86.696-
Aanschafwaarde per 31-12-2008	81.050	9.107	104.104	81.713	275.974
Cumulatieve afschrijvingen t/m 2007	70.865	1.961	51.366	9.807	133.999
Cumulatieve afschrijvingen inzake uitgelichte activa	74.980-	-	11.716-	-	86.696-
Afschrijvingen in 2008	41.371	1.821	10.691	7.952	61.835
Cumulatieve afschrijvingen t/m 2008 ..	37.256	3.782	50.341	17.759	109.138
Boekwaarde 31-12-2007	55.727	7.146	55.185	65.549	183.607
Boekwaarde 31-12-2008	43.794	5.325	53.763	63.954	166.836

De afschrijvingstermijnen die gehanteerd zijn belopen voor:

- Kantoorinventaris / Aanpassing gebouw 10 jaar
- Hard- en Software respectievelijk 3 en 5 jaar

Financiële Vaste Activa

	31-12-2008	31-12-2007
Effecten		
Diverse effecten	5.153	5.153
Diverse beleggingen (obligaties en overige)	817.844	807.744
Totaal Effecten	822.997	812.897

Het verloop inzake de obligaties is als volgt:

	31-12-2008
Stand per 1-1-2008	807.745
Aankopen in 2008	-
Verkopen in 2008	-
Correctie waardering ultimo 2008	10.099
Stand per 31 december	817.844

Omschrijving Effect	Nominale waarden	Verkrijgings-prijs	Markt-/Koers-waarde	Waardering ultimo jaar	Restant looptijd	Rente-percentage
BNG	270.000	279.936	280.800	279.936	2012	4,625%
Nederland	285.000	287.908	299.963	287.908	2013	4,250%
La Poste	<u>250.000</u>	<u>250.750</u>	<u>237.950</u>	<u>250.000</u>	2023	4,375%
Totaal	<u>805.000</u>	<u>818.594</u>	<u>818.713</u>	<u>817.844</u>		

Gedurende het boekjaar en op balansdatum bestond de post Effecten uit obligaties. Het karakter van de beleggingen is risicomijdend. In 2008 werden er geen obligaties voortijdig uitgeloot. De couponrente was gedurende het jaar ongeveer gelijk aan de vergoeding op deposito's.

Vlottende Activa

	31-12-2008	31-12-2007
Debiteuren		
Debiteuren	<u>115.820</u>	<u>52.960</u>
Totaal Debiteuren	<u>115.820</u>	<u>52.960</u>

De vorderingen gelden niet als dubieus.

	31-12-2008	31-12-2007
Overige Vorderingen		
Belastingdienst vordering BTW	<u>123.200</u>	<u>193.057</u>
Totaal Overige Vorderingen	<u>123.200</u>	<u>193.057</u>

	31-12-2008	31-12-2007
Overlopende Activa		
Nog te ontvangen rente	180.784	124.149
Overige Overlopende Activa	<u>142.483</u>	<u>81.077</u>
Totaal Overlopende Activa	<u>323.267</u>	<u>205.226</u>

	31-12-2008	31-12-2007
Liquide middelen		
Kas	279	225
Bank	3.524.280	717.258
Giro	258.685	399.206
Deposito's en renterekeningen	<u>10.500.000</u>	<u>13.600.000</u>
Totaal Liquide Middelen	<u>14.283.244</u>	<u>14.716.689</u>

Vooralsnog wordt de liquiditeitspositie zoveel mogelijk aangehouden op een depositorekening. De rentecurve vertoonde in 2008 een stijging. Samen met de toegenomen uitstaande saldi nemen de resultaten toe. Vewin heeft inmiddels met de ING-bank een risicomijdend beleggingsprofiel samengesteld, waardoor de resultaten positief worden beïnvloed. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de Vereniging.

Toelichting op de Balans vervolg

per 31 december 2008

Eigen Vermogen

Het verloop van de mutaties 2008 en de samenstelling van deze post per balansdatum is als volgt:

	Saldo per 1-1-2008	Vrijval Reserve	Voorstel resultaat- bestemming	Saldo per 31-12-2008
Verenigingskapitaal	226.890	-	-	226.890
Algemene Reserve	6.916.751	-	636.509	7.553.260
	<u>7.143.641</u>	<u>-</u>	<u>636.509</u>	<u>7.780.150</u>
Bestemmingsreserves				
Nieuwbouw	1.460.052	-	-	1.460.052
Wachtgeld	2.700.000	-	-	2.700.000
Kraanwater.nu 2007 - 2011	2.000.000	493.043	-	1.506.957
TTI 2007 - 2011	2.181.000	510.000	-	1.671.000
SharePoint Portal Services	176.055	32.463	-	143.592
Totaal bestemmingsreserves	<u>8.517.107</u>	<u>1.035.506</u>	<u>-</u>	<u>7.481.601</u>
Totaal Eigen Vermogen	<u>15.660.748</u>	<u>1.035.506</u>	<u>636.509</u>	<u>15.261.751</u>

Verenigingskapitaal

Bij de oprichting van de Vereniging is € 226.890 als beginkapitaal ingebracht.

Algemene Reserve

De Vereniging bepaalt de inzet van de middelen die voor de Algemene Reserve ter beschikking staan.

Bestemmingsreserve Nieuwbouw

Deze middelen zijn nodig indien Vewin kiest voor de optie een pand in eigendom te verwerven.

Bestemmingsreserve Wachtgeld

De hoogte van het saldo van de Bestemmingsreserve *Wachtgeld* wordt jaarlijks gezien tegen het licht van de in de CAO opgenomen regelingen bij ontslag. Ter bepaling van de omvang die een dergelijke reserve zou moeten hebben wordt gekeken naar de omvang van het personeelsbestand en de in de CAO opgenomen bepalingen omtrent het toekennen van uitkeringen bij ontslag. Berekeningen bepaalden de hoogte van een dergelijke reserve op circa € 2,7 mln.

Bestemmingsreserve Kraanwater.nu 2007 - 2011

Deze Reserve (voorheen *Week van het Water*) wordt gevormd ten behoeve van de *Kraanwater.nu*-activiteiten, die gedurende vijf jaar met ingang van het begrotingsjaar 2007 zal worden gefinancierd uit de reeds beschikbare middelen van Vewin.

Het totaal van deze toekomstige verplichtingen is gesteld op € 500.000 per begrotingsjaar. Deze uitgaven komen bovenop de reguliere begroting respectievelijk contributie inkomsten. Conform het besluit van de ALV van december 2006.

In het werkplan van 2008 is de tweede activiteit opgenomen voor € 500.000. Concreet werd per saldo € 493.000 uitgegeven.

Bestemmingsreserve TTI 2007 - 2011

Deze Reserve wordt gevormd ten behoeve van het *Technologisch Top Instituut Water*, dat gedurende vijf jaar met ingang van het begrotingsjaar 2007 zal worden gefinancierd uit de reeds beschikbare middelen van Vewin. Het totaal van deze toekomstige verplichtingen is vooralsnog gesteld op € 500.000 per begrotingsjaar. Deze uitgaven komen bovenop de reguliere begroting respectievelijk contributie inkomsten. Conform het besluit van de ALV van december 2006.

In het werkplan van 2008 is de tweede activiteit opgenomen voor € 500.000. Concreet werd er € 510.000 bijgedragen (in 2007 was dit € 319.000).

Bestemmingsreserve SharePoint Portal Services

In 2007 werd een start gemaakt teneinde op een interactieve wijze te communiceren met de Leden en Stakeholders. Hiertoe is Microsoft SharePoint Portal Services aangeschaft en ingericht tot een multimedianeetwerk (symbiose van ledennet/intranet/website), die deze werkwijze mogelijk moet maken. In 2008 is deze activiteit verder vorm gegeven. Ook in de komende jaren zal een gestage uitbouw van deze wijze van communiceren plaatsvinden.

Kortlopende Schulden

	31-12-2008	31-12-2007
Crediteuren		
Crediteuren	91.570	107.715
Totaal Crediteuren	<u>91.570</u>	<u>107.715</u>
	31-12-2008	31-12-2007
Schulden van belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonbelasting	62.070	74.350
Te betalen netto salarissen	-	751
Afdrachten e.d.	605	-
Totaal Schulden van belastingen en premies sociale verzekeringen	<u>62.675</u>	<u>75.101</u>
	31-12-2008	31-12-2007
Overlopende Passiva		
Te betalen / vooruit ontvangen posten	149.204	83.085
Niet opgenomen vakantieverlofuren	188.778	158.131
Vakantietoelage	81.386	79.656
Totaal Overlopende Passiva	<u>419.368</u>	<u>320.872</u>

Niet opgenomen vakantieverlofuren

Het bedrag ter grootte van € 188.778 voor niet opgenomen vakantieverlof betreft 3.083 uren.

Toelichting op de Balans vervolg

per 31 december 2008

Niet uit de Balans blijvende rechten en verplichtingen

Leaseauto's

Vanaf 2000 maakt Vewin gebruik van operationele lease-overeenkomsten. Deze overeenkomst schept gedurende de leaseperiode van de auto's verplichtingen voor Vewin die niet uit de balans blijken. Ultimo 2008 is de omvang en samenstelling van het wagenpark met één auto afgenomen. Op 31 december 2008 beschikte Vewin over vier bedrijfsauto's in lease met een totale verplichting van € 49.558 (2007 € 119.321).

Verplichting uit hoofde van jubilea

Vewin heeft een tentatieve berekening gemaakt van alle toekomstige verplichtingen uit hoofde van jubilea van het per 31 december 2008 in dienst zijnde personeel. De hoogte van de verplichting ligt in de orde van grootte van € 15.000. Aangezien eventuele uitkeringen jaarlijks in de begroting worden meegenomen, is afgezien van het opnemen van een reservering.

Pensioenverplichtingen

De Vereniging heeft de toegezegde pensioenregeling verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde bijdrageregeling.

De Vereniging is aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP en de vereniging heeft in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies.

Huurverplichting

Vewin heeft op 22 juli 2004 een huurcontract gesloten met Kiwa NV, voor de periode van drie jaar, met een stilzwijgende verlenging van steeds drie jaar. In 2008 is het aantal gehuurde m² afgenomen als gevolg van minder benodigde opslagruimte. De jaarhuur bedraagt € 123.064 (2008 € 128.310)

Beroepsprocedure

Vewin voert een civiele beroepsprocedure, waarvan de uitkomst (de omvang van de vordering dan wel de verplichting) ten tijde van het opstellen van de jaarrekening niet bekend is.

Toelichting op de Staat van Baten en Lasten

Baten

	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
Contributie Leden			
Contributie	4.379.000	4.422.000	4.734.000
Totaal Contributie Leden	<u>4.379.000</u>	<u>4.422.000</u>	<u>4.734.000</u>

Toelichting Contributie

Het contributiebedrag voor 2008 wijkt significant af van de realisatie 2007 vanwege een verlaging van de kosten vallend onder de contributieheffing. Daarnaast worden activiteiten separaat met de leden en of derden afgerekend. Ten opzichte van het begrote bedrag wordt het verschil verklaard door een verzoek tot teruggave aan Brabant Water. Besloten is het verzoek van Brabant Water te honoreren en de andere leden hiervoor niet te belasten.

	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
Eigen inkomsten			
Opbrengsten PR-materiaal	15	1.500	2.827
Doorberekende kosten Brussel	42.553	38.000	42.830
Doorberekende kosten Waternetwerk	99.501	115.000	113.122
Overige opbrengsten en doorberekeningen (o.a. leaseauto's)	12.415	4.500	10.850
Totaal Eigen Inkomsten	<u>154.484</u>	<u>159.000</u>	<u>169.629</u>

De lagere doorberekening inzake de kosten van Waternetwerk is veroorzaakt door het vertrek van een medewerker in de loop van 2008. Vervanging is in overleg met Vewin op tijdelijke basis ingevuld. Over een definitieve vaste invulling wordt nog onderhandeld.

	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
Opbrengsten uit Activiteiten			
Benchmark	354.199	350.000	724.402
Corporate Communicatie	13.471	-	29.730
Project Schone Bronnen	125.960	200.000	192.332
Geschillencommissie	20.560	21.000	28.940
Overige Opbrengsten uit Activiteiten	342.881	200.000	200.913
	<u>857.071</u>	<u>771.000</u>	<u>1.176.317</u>

De doorbelasting van de *benchmark*-operatie kwam hoger uit als gevolg van de toename in het aantal deelnemers aan de *internationale benchmark* (zie ook onder de lasten).

De opbrengsten inzake het project *Schone Bronnen* is gelijk aan de kosten, aangezien Vewin met ingang van 2008 op declaratiebasis met de financiers afrekent.

In de opbrengsten zijn verder de door te berekenen variabele (meer)kosten van de *Geschillencommissie* verwerkt, zodat ook deze activiteit per saldo uitkomt op het begrote bedrag voor 2008. Ten aanzien van crisismanagement (onderdeel van Opbrengsten uit Activiteiten) zijn de kosten van het *C2000-project* aan de deelnemers doorbelast (€ 9.000).

Toelichting op de Staat van Baten en Lasten **vervolg**

Lasten

	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
Personeelskosten			
Salarissen	2.100.089	2.214.500	2.160.053
Premies ABP, SFN en FUR	283.377	342.000	300.807
Premie ziektekostenverzekering	57.759	70.000	55.468
Premie werknemersverzekeringen	12.436-	45.000-	24.484-
Reis- en verblijfkosten	136.964	148.500	107.657
Studie, symposia, congressen e.d.	60.707	65.000	68.151
Overige personeelslasten	38.946	56.000	19.164
Totaal Personeelskosten	<u>2.665.406</u>	<u>2.851.000</u>	<u>2.686.816</u>
Aantal FTE's (exclusief 1,7 FTE Waternetwerk)	21,4		23,2

Toelichting Personeelskosten

De totale onderschrijding (€ 186.000) kent diverse redenen:

- minder pensioenlasten door het uitblijven van een verwachte premiestijging en minder deelnemers (ca € 59.000);
- de salarissen en ziektekosten namen af omdat niet alle vacatures werden ingevuld (€ 127.000);
- de overige uitgaven kwamen per saldo uit op het begrote bedrag.

Van bovenstaande personeelskosten is € 124.500 doorberekend aan Waternetwerk (€ 82.000) en de Unie van Waterschappen (€ 42.500).

	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
Huisvestingskosten			
Huur	128.310	141.000	144.689
Servicekosten	125.722	142.000	124.425
Schoonmaak en onderhoud gebouw en terrein	19.390	28.000	42.269
Elektra, gas en water	23.255	30.000	22.544
Huisvesting Brussel	26.359	23.000	22.791
Totaal Huisvestingskosten	<u>323.036</u>	<u>364.000</u>	<u>356.718</u>

Toelichting Huisvestingskosten

De huisvestingslasten zijn lager dan begroot vanwege een lager aantal gehuurde m² in de loop van 2008.

In de huisvestingslasten zit een doorberekening van € 15.300 aan Waternetwerk.

	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
Kantoorkosten			
Afschrijvingen	61.835	65.000	65.436
Kantoorbehoeften	20.654	25.000	21.366
Kosten verzekeringen	8.725	14.000	12.981
Drukwerk & Porti e.d. (incl. uitbesteding aan Kiwa)	41.697	80.000	71.572
Telefoon-, fax- en dataverkeer	20.605	34.000	23.765
Controle van administratie	9.650	12.000	9.595
SharePoint ontwikkelen & inrichten	32.463	-	23.945
Overige uitgaven	<u>5.243</u>	<u>5.000</u>	<u>8.761</u>
Totaal Kantoorkosten	<u><u>200.872</u></u>	<u><u>235.000</u></u>	<u><u>237.421</u></u>

Toelichting Kantoorkosten

De ontwikkeling van een nieuwe huisstijl is efficiënt verlopen. Zowel de verwachte extra kantoorbehoeften, alsmede de uitgaven van drukwerk bleven binnen de begroting. Tegenover de kosten van de ontwikkeling en inrichting van *SharePoint* staat een even grote vrijval van de bestemmingsreserve.

Van de kantoorkosten is € 11.200 doorberekend aan Waternetwerk.

	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
Bestuurskosten			
Bestuurskosten	<u>43.023</u>	<u>48.000</u>	<u>39.230</u>
Totaal Bestuurskosten	<u><u>43.023</u></u>	<u><u>48.000</u></u>	<u><u>39.230</u></u>

Toelichting Bestuurskosten

De bestuurskosten betreffen naast de bezoldiging van de voorzitter tevens de kosten van de bestuursvergaderingen.

Toelichting op de Staat van Baten en Lasten **vervolg**

	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
Lasten uit Activiteiten			
Stuurgroepen			
Watersysteem & Ruimtelijk Beleid	92.130	125.000	117.838
Infrastructuur	102.848	130.000	179.269
Drinkwaterkwaliteit	123.576	182.500	143.285
Beveiliging & Crisismanagement	51.598	77.500	45.223
Doelmatigheid, Transparantie, Waterketen & Benchmark	334.478	360.000	301.398
Innovatie, Belastingen & Subsidies (IBS)	18.957	40.000	12.325
Totaal Stuurgroepen	723.587	915.000	799.338
Uitvoerende, Collectieve & Wettelijke Taken	118.653	120.500	210.534
Geschillencommissie (variabele kosten niet begroot)	45.411	45.500	28.940
Communicatie	421.785	465.000	443.896
Internationaal	113.777	115.000	125.384
Overige lasten uit activiteiten	143.164	143.000	142.306
Activiteiten gefinancierd uit contributieheffing	1.566.377	1.804.000	1.750.398
Benchmark	354.800	350.000	584.422
TTI (2007 - 2011)	510.000	500.000	319.000
Campagne Kraanwater.nu (2007 - 2011)	493.043	500.000	500.000
Extra campagnes	253.250	-	189.784
Project Schone Bronnen	125.959	200.000	158.962
Activiteiten gefinancierd d.m.v. separate heffing /derden	1.737.052	1.550.000	1.752.168
Totaal Activiteiten	3.303.429	3.354.000	3.502.566

Toelichting Lasten uit Activiteiten

In de uitgaven van de beleidsunits wordt de ingezette omslag naar Vewin als netwerkorganisatie met hoogwaardig bemande *Stuurgroepen* zichtbaar. Op deze lijn van méér effectiviteit en efficiëncy vindt ook meer samenwerking plaats met (expertise van) derden.

De kosten van de jaarlijkse *benchmark* bleven na gevoerde contractonderhandelingen beperkt. Een en ander ook als gevolg van de keuze om een deel van de *benchmark*-werkzaamheden door eigen medewerkers te laten geschieden. De overschrijding van de begroting is het gevolg van het succes van de *Internationale Benchmark* (meer deelnemers). Overigens staan tegenover de meerkosten ook navenant hogere baten.

	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
Kosten / doorberekende kosten Waternetwerk			
Personeelskosten inclusief overhead	96.400	111.800	111.400
Huisvestingskosten	18.000	18.000	18.000
Bureaunkosten	13.200	13.200	13.200
	<u>127.600</u>	<u>143.000</u>	<u>142.600</u>
Doorberekende kosten Waternetwerk	99.501	115.000	113.122
Kosten secretariaat ten laste van Vewin	<u>28.099</u>	<u>28.000</u>	<u>29.478</u>
Jaarlijkse Subsidie Waternetwerk	30.000	29.000	29.000
Totale kosten Vewin inzake Waternetwerk	<u>58.099</u>	<u>57.000</u>	<u>58.478</u>

De totale en doorberekende kosten nemen af als gevolg van het uit dienst gaan van een medewerker van het secretariaat van Waternetwerk. Naast de subsidie betaalt Vewin 30%, conform bestaande raamwerkafspraken uit 2003, van de eerste secretariaatmedewerker. De benodigde additionele inzet komt volledig voor rekening van Waternetwerk.

	Realisatie 2008	Begroting 2008	Realisatie 2007
Saldo Financiële Baten en Lasten			
Rente Baten	742.897	500.000	651.352
Overige Baten	1.195	-	12.104
Overige Rente	363	-	-
Overige Financiële Baten	10.408	-	8.569
Totaal Financiële Baten	<u>754.863</u>	<u>500.000</u>	<u>654.887</u>
Rentelasten	8.698	-	9.522
Overige Financiële Lasten	49	-	-
Totaal Financiële Lasten	<u>8.649</u>	<u>0</u>	<u>9.522</u>
Saldo Financiële Baten en Lasten	<u>746.214</u>	<u>500.000</u>	<u>645.365</u>

Doordat de rentecurve in de loop van 2008 een stijgende trend vertoonde, renderde de deposito's boven verwachting. Ditzelfde geldt uiteraard ook voor de middelen die gedurende 2008 op de rekening courant hebben gestaan.

Overige gegevens

Voorstel resultaatbestemming 2008

Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		<u>398.997-</u>
Toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserves		
Onttrekking Bestemmingsreserve TTI	510.000	
Onttrekking Bestemmingsreserve Kraanwater.nu	493.043	
Onttrekking Bestemmingsreserve SharePoint Portal Services	<u>32.463</u>	
Mutatie bestemmingsreserves		<u>1.035.506</u>
Saldo toe te voegen aan de Algemene Reserve		<u><u>636.509</u></u>

De leden wordt gevraagd in te stemmen met de vorming van en of aanpassing van de hierna genoemde bestemmingsreserves.

Conform het besluit in de ALV d.d. 28 september 2006 wordt een tweetal activiteiten voor de periode 2007 - 2011 gefinancierd uit de eigen middelen van Vewin. Het betreft een jaarlijkse (maximale) bijdrage aan het *Technologisch Top Instituut Water* (TTI) van € 510.000 en een bijdrage in de jaarlijks te houden (voorheen) *Week van het Water*, die met ingang van 2008 is uitgebouwd tot een bredere campagne *Kraanwater.nu* ad € 500.000. Tegen over deze jaarlijks terugkerende lasten staat geen contributieheffing. Ten aanzien van de campagnes geldt tevens dat financiering mede afhangt van de besluitvorming rond het projectvoorstel.

Ten laste van de bestemmingsreserve *SharePoint Portal Services*-pakket van Microsoft worden de over het afgelopen boekjaar gemaakte ontwikkelingskosten gebracht (€ 32.463). De ervaring heeft inmiddels geleerd dat een dergelijk project een langere doorlooptijd behoeft. Voor de verdere ontwikkeling en mogelijke uitbreiding van deze wijze van communiceren zullen ook in 2009 additionele middelen nodig zijn. De huidige omvang van de bestemmingsreserve behoeft vooralsnog geen aanpassing.

De overige middelen van het resultaat 2008 toe te voegen aan de *Algemene Reserve*.

De bovenstaande mutaties zijn reeds verwerkt in het gepresenteerde vermogen.

Accountantsverklaring

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Stationsplein 6
2275 AZ Voorburg
Postbus 90721
2509 LS Den Haag

Tel: (070) 3372000
Fax: (070) 3372100
www.deloitte.nl

Aan de leden van
Vereniging van Waterbedrijven in Nederland
Postbus 1019
2280 CA RIJSWIJK ZH

Datum
3 april 2009

Behandeld door
drs. G.J.W. Coppus RA

Ons kenmerk
103.297/008-sp

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2008 van de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland te Rijswijk bestaande uit de balans per 31 december 2008 en de staat van baten en lasten over 2008 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven". Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Op alle contractuele relaties van Deloitte zijn de algemene voorwaarden van Deloitte, welke zijn gedeponeerd bij de Griffie van de Arrondissementsrechtbank te Rotterdam onder aktenummer 84/2004 van toepassing.
Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853.

Member of
Deloitte Touche Tohmatsu

2

3 april 2009

103.297/009-sp

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de vereniging. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de vereniging heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland per 31 december 2008 en van het resultaat over 2008 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven".

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend,

drs. G.J.W. Coppus RA

Colofon

© Vewin, Rijswijk

Bezoekadres

Sir Winston Churchillaan 273, Rijswijk

Postadres

Postbus 1019

2280 CA Rijswijk

Telefoon (070) 414 47 50

Fax (070) 414 44 20

Email info@vewin.nl

Website www.vewin.nl

Papieren exemplaren van dit
jaarverslag zijn op te vragen via

info@vewin.nl

Dit jaarverslag is ook te downloaden
via www.vewin.nl

Eindredactie & coördinatie

Vewin, Communicatie & Informatie

Tekstbijdragen

Bartstra communicatie, Bleiswijk

Vewin

Campagne 'Water is ons belang'

Propaganda, Amsterdam

Fotografie

Portretten pagina's 8 en 13

Mike van Bemmelen, Zoeterwoude

Portret pagina 41

Robert van den Berge, Roosendaal

Vormgeving en opmaak

De Branding, Utrecht

Druk

Lulof Druktechniek, Almelo

Rijswijk, mei 2009

Vewin

Postbus 1019

2280 CA Rijswijk

www.vewin.nl

Vewin nr. 2009/90/3275

Mei 2009